

LIETUVOS AKLŪJŲ BIBLIOTEKOS PASLAUGŲ PUNKTŲ VARTOTOJAMS TEIKIAMŲ PASLAUGŲ VERTINIMO TYRIMAS

Tyrimo ataskaita

Tyrimo metodika: dr. Rasa Januševičienė, Ilona Daučiūnienė
Tyrimą atliko Ilona Daučiūnienė

2017, Vilnius

TURINYS

TEKSTE NAUDOJAMŲ SANTRUMPŲ SĄRAŠAS	2
ĮVADAS.....	3
TYRIMO METODIKA.....	4
I. LAB PASLAUGŲ PUNKTŲ VARTOTOJAMS TEIKIAMŲ PASLAUGŲ VERTINIMAS (DARBUOTOJŲ POŽIŪRIU).....	6
LAB paslaugų punktų charakteristikos	6
Tyrimo rezultatai	17
II. LAB PASLAUGŲ PUNKTŲ VARTOTOJAMS TEIKIAMŲ PASLAUGŲ VERTINIMAS (VARTOTOJŲ POŽIŪRIU).....	22
Respondentų charakteristikos	22
Tyrimo rezultatai	24
IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	31
BIBLIOGRAFINIŲ NUORODŲ SĄRAŠAS.....	32
PRIEDAI.....	35

TEKSTE NAUDOJAMŲ SANTRUMPŲ SĄRAŠAS

LAB – Lietuvos aklųjų biblioteka

LAB PP – Lietuvos aklųjų bibliotekos paslaugų punktai

LASS – Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga

LASS filialai – Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos teritoriniai padaliniai

VB – apskričių ir savivaldybių viešosios bibliotekos

SAC – Skaitytojų aptarnavimo centras (LAB struktūrinis padalinys)

IVADAS

Lietuvos aklujų bibliotekos paslaugų punktų (LAB PP) vartotojams teikiamų paslaugų vertinimo tyrimas atliktas vykdant Lietuvos aklujų bibliotekos direktorės 2016 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 41-VK patvirtintų rekomendacijų, pateiktų vidaus audito ataskaitoje „Lietuvos aklujų bibliotekos veiklos ir turto naudojimo vertinimas, 2016 m. lapkričio 4 d. Nr. VA-7“, įgyvendinimo priemonių plano 6 priemonę „Periodiškai organizuoti Bibliotekos įvairių kategorijų esamų ir potencialių skaitytojų apklausas, atlikus gautų rezultatų analizę imtis atitinkamų priemonių“.

Lietuvos aklujų biblioteka (LAB) savo paslaugas teikia per bibliotekos centrą Vilniuje, penkis teritorinius padalinius, esančius didžiuosiuose Lietuvos miestuose ir paslaugų punktų (PP) tinklą. LAB PP veikia miestų ir rajonų įstaigose (pagrindinės grupės – Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos rajoninės įstaigos; miestų ir rajonų viešosios bibliotekos; senelių ir neįgaliųjų globos namai), kurios sudaro su LAB bendradarbiavimo sutartis. LAB (centras ir teritoriniai padaliniai pagal regioninį šalies suskirstymą) aprūpina PP savo leidžiamais specialiuju formatu leidiniais ir periodiškai juos keičia. LAB aprūpina savo vartotojus ne tik stacionariai, bet ir teikia paslaugas į namus, paštu ir virtualiai, per LAB sukurtą Elektroninių leidinių valdymo informacinę sistemą (ELVIS).

2017 m. pabaigoje patvirtintoje LAB struktūroje buvęs Skaitytojų aptarnavimo centras (SAC) pervadintas Vartotojų aptarnavimo centru (VAC), o filialai – padaliniais. Tyrime analizuojami 2016 m. duomenys, todėl tyrimo ataskaitoje naudojami praėjusiais metais galioję struktūrinių LAB dalių pavadinimai.

Išsamus tyrimas, kurio objektas yra paslaugų punktai, Lietuvos aklujų bibliotekoje atliekamas pirmą kartą. Šis tyrimas reikšmingas keliais aspektais:

- LAB paslaugų punktuose aptarnaujama ženkliai bibliotekos vartotojų dalis,
- atsižvelgiant į atnaujintuose LAB nuostatuose (2016) įvardintas tikslines bibliotekos auditorijas, PP tinklas kryptingai plėtojamas, ir itin svarbu gauti grįžtamąjį ryšį.

Kuriant tyrimo metodiką, nuspręsta tyrimą vykdyti keliomis kryptimis – atlikti situacijos analizę ir anketinę apklausą. Buvo parengti klausimynai dviem respondentų kategorijoms: LAB PP darbuotojams (t.y., su LAB bendradarbiavimo sutartį sudariusios įstaigos darbuotojais, toje įstaigoje atsakingais už PP funkcijų vykdymą) ir PP vartotojams. Atkreiptinas dėmesys, kad pasitelkti apklausai PP vartotojus buvo gana sudėtingas uždavinys dėl šios auditorijos nepastovumo ir demografinių duomenų.

Tyrimo metu gauti duomenys leidžia susidaryti išsamų LAB PP vaizdą. Išanalizavus duomenis, pateikiamos išvados ir rekomendacijos paslaugų tobulinimui.

Manome, kad tyrimo rezultatai yra aktualūs ne tik Lietuvos aklujų bibliotekai, bet ir visai šalies bibliotekų sistemai, taip pat paslaugas neįgaliesiems teikiančioms įstaigoms ir institucijoms.

LAB tyrėjos dėkoja tyrimo respondentams – LAB PP darbuotojams ir vartotojams, aktyviai dalyvavusiems šiame tyrime.

TYRIMO METODIKA

Tyrimo **tikslas** – išsiaiškinti LAB PP darbuotojų ir vartotojų (esamų bei potencialių garsinių leidinių skaitytojų) nuomonę apie LAB teikiamas paslaugas aprūpinant vartotojus garsiniais leidiniais ir šių paslaugų atitikimą vartotojų poreikiams.

Tyrimo **objektas** – LAB teikiamų paslaugų (aprūpinant PP vartotojus garsiniais leidiniais) vertinimas (PP darbuotojų ir vartotojų požiūriu).

Tyrimo **uždaviniai**:

1. Išsiaiškinti LAB PP darbuotojų nuomonę apie LAB teikiamų paslaugų atitikimą vartotojų poreikiams.
2. Ištirti LAB PP vartotojų, skaitančių garsinius leidinius, poreikius.
3. Išanalizavus tyrimo rezultatus, parengti rekomendacijas LAB veiklos LAB PP gerinimui.

Tyrimo **laikas**. Tyrimas vykdytas 2017 m. balandžio – gegužės mėn.

Siekiant ištirti ir nustatyti dabartinę LAB PP vartotojų aprūpinimo garsiniais leidiniais padėtį, išsiaiškinti vartotojų poreikius ir parengti rekomendacijas LAB veiklos LAB PP gerinimui, tyrimo eigoje naudoti **tyrimo metodai**:

1. **Dokumentų analizė**. Atsižvelgiant į tyrimo tikslą ir uždavinius, tyrimo metu naudoti nacionalinių teisės aktų, oficialios statistikos, valstybinių ar savivaldybių institucijų bei įstaigų, nevyriausybinų organizacijų veiklos dokumentų ir kitų viešai prieinamų duomenų šaltiniai.
2. **Kiekybinis metodas (anketinė apklausa)**. Tyrimo metu atliktos dvi anketinės apklausos:
  1. LAB PP darbuotojų, aptarnaujančių LAB PP vartotojus (esamus ir potencialius garsinių leidinių skaitytojus), anketinė apklausa;
  2. LAB PP vartotojų (esamų ir potencialių garsinių leidinių skaitytojų) anketinė apklausa.

Tyrimo imtis. 2016 m. LAB vartotojus aptarnavo Skaitytojų aptarnavimo centras, kurį sudarė Skaitytojų aptarnavimo skyrius Vilniuje ir 5 filialai Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio ir Ukmergės miestuose. Visuose filialuose, išskyrus Ukmergės filialą, praeitais metais veikė **82** LAB PP. Valstybinėse ar savivaldybių institucijose bei įstaigose, nevyriausybinėse organizacijose veikiantys LAB PP teikė LAB paslaugas **52** Lietuvos savivaldybėse (išskyrus Birštono, Kalvarijos, Kauno miesto ir rajono, Neringos, Pagėgių, Rietavo ir Ukmergės rajono) gyvenantiems LAB vartotojams. Nuo 2017 m. LAB paslaugos pradėtos teikti dar viename (**83**-iajame) PP. Aprūpindama literatūra ir informacija negalinčius skaityti įprastų leidinių akluosius, silpnaregius, kitą negalią turinčius žmones, LAB bendradarbiauja su apskričių ir savivaldybių viešosiomis bibliotekomis (VB), asociacijos „Lietuvos aklyjų ir silpnaregių sąjunga“ (LASS) filialais (LASS filialai), globos, ugdymo, rehabilitacijos ir kitomis socialines paslaugas teikiančiomis įstaigomis. 2016 m. bendras LAB PP vartotojų skaičius buvo **1675**, iš jų 1128 regos neįgalieji, 547 turintys kitą negalią.

Atsižvelgiant į audito rekomendacijas periodiškai atlikti įvairių kategorijų esamų ir potencialių skaitytojų apklausas, šiam tyrimui pasirinktos dvi tikslinės respondentų grupės – **LAB PP** (apklausiant darbuotojus) ir **LAB PP vartotojai** (atliekant esamų ir potencialių LAB garsinių leidinių skaitytojų apklausą). Respondentus LAB PP darbuotojų tyrimui parinko LAB tyrėjai

Vilniuje, atrankos kriterijai – paprasta atsitiktinė atranka. Darbuotojai apklausti telefonu arba, jiems pageidaujant, anketos išsiųstos elektroniniu paštu. Viso apklausoje dalyvavo **32** iš **83** LAB PP. (tyrimo imtis – 38,5 proc.). Kai kuriuose LAB PP tyrime pageidavo dalyvauti daugiau nei po 1 darbuotoją, todėl į tyrimo analizę įtraukta **41** darbuotojo anketa.

LAB PP vartotojų apklausą atliko LAB tyrėjai Vilniuje (apklausiant respondentus telefonu) ir LAB PP darbuotojai, atrankos kriterijai – esami ir potencialūs LAB PP vartotojai, šiuo metu skaitantys arba galintys skaityti LAB garsinius leidinius. Vartotojų apklausai skirtos anketos į LAB PP išsiųstos elektroniniu paštu. Tyrimo dalyvavo **88** vartotojai (tyrimo imtis – 5,25 proc. nuo bendro 2016 m. LAB PP vartotojų skaičiaus).

Tyrimo instrumentas. Tyrimui atlikti naudoti 2 klausimynai (anketos):

1. **Anketa LAB PP darbuotojams** (klausimyno pavyzdys pateikiamas 1 priede), sudaryta iš 9 klausimų: 8 uždaro tipo klausimai su galimybe respondentams pasirinkti vieną, kelis tinkamus atsakymų variantus arba įrašyti savo atsakymo variantą bei 1 atviras klausimas.

Klausimyną sudarė 3 klausimų grupės:

- respondentų identifikavimui (LAB PP tipui) ir jų aptarnaujamų vartotojų skaičiui nustatyti;
- pagrindiniai klausimai, skirti iširti respondentų nuomonę apie LAB garsinius leidinius (leidinių ir žanro populiarumą, asortimento ir LAB paslaugų kokybės vertinimą);
- klausimai, suteikiantys respondentams galimybę pateikti savo nuomonę apie kitų LAB paslaugų poreikį vartotojams ir išsakyti pastabas, siūlymus ar pageidavimus dėl veiklos LAB PP gerinimo.

2. **Anketa LAB PP vartotojams** (esamiems ir potencialiems garsinių leidinių skaitytojams) (klausimyno pavyzdys pateikiamas 2 priede). Klausimynas sudarytas iš 12 uždaro tipo klausimų su galimybe respondentams pasirinkti vieną, kelis tinkamus atsakymų variantus arba įrašyti savo atsakymo variantą.

Klausimyną sudarė 3 klausimų grupės:

- Klausimai, skirti vartotojų informacinei elgsenai įvertinti;
- Pagrindiniai klausimai, kuriais siekta nustatyti garsinius leidinius skaitančių respondentų poreikius ir išsiaiškinti jų nuomonę apie LAB teikiamas paslaugas;
- Klausimai, skirti vartotojų identifikavimui – LAB PP teikėjų ir respondentų socialinių – demografinių charakteristikų nustatymui.

I. LAB PASLAUGŲ PUNKTŲ VARTOTOJAMS TEIKIAMŲ PASLAUGŲ VERTINIMAS (DARBUOTOJŲ POŽIŪRIU)

LAB paslaugų punktų charakteristikos

Aprūpindama literatūra ir informacija negalinčius skaityti įprastų leidinių akluosius, silpnaregius ar kitą negalią turinčius žmones, LAB bendradarbiauja su valstybinėmis ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis bei nevyriausybinėmis organizacijomis, kuriose įsteigti LAB PP. Iš viso praeitais metais **52** Lietuvos savivaldybėse (išskyrus Birštono, Kalvarijos, Kauno miesto ir rajono, Neringos, Pagėgių, Rietavo ir Ukmergės rajono) veikė **82** LAB PP (2015 m. buvo 76).

2016 m. įsteigti **6** nauji LAB PP:

- ✓ Savarankiško gyvenimo namuose (Šiaulių raj.),
- ✓ Alantos senelių globos namuose,
- ✓ Mielagėnų parapijos globos namuose,
- ✓ Kretingos dienos veiklos centre,
- ✓ Skuodo globos namuose,
- ✓ Jonavos globos namuose.

Visi nauji paslaugų punktai įsteigti senelių namuose. Plečiantis tinklui, daugėja ir apsilankymų LAB PP (2016 m. – 8952 apsilankymai, 2015 m. – 8881). 2017 m. LAB paslaugos pradėtos teikti **83**-iajame LAB PP Pasvalio rajono savivaldybėje.

LAB skaitytojų aptarnavimą garsiniais ir kito formato (reginčiųjų, Brailio raštu) leidiniais įvairiais lygmenimis (stacionariai, namuose, paštu ir paslaugų punktuose), informacijos teikimo ir kultūrinių renginių organizavimo funkcijas koordinuoja LAB struktūrinis padalinys – Skaitytojų aptarnavimo centras (SAC). 2016 m. pabaigoje pakeitus LAB struktūrą SAC nuo 2017 m. sausio 2 d. pavadintas Vartotojų aptarnavimo centru. 2016 m. SAC sudarė Skaitytojų aptarnavimo skyrius Vilniuje ir 5 filialai Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio ir Ukmergės miestuose. Visuose filialuose, išskyrus Ukmergės filialą, yra LAB PP (1 lentelė).

LAB PP suteikia galimybę skaitymo sutrikimų turintiems žmonėms nevaržomai naudotis jų poreikiams pritaikytais leidiniais ir informacija. LAB ir bibliotekos filialai Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje ir Šiauliuose, kuruojantys LAB PP, nuolat atveža naujus leidinius ir periodiškai atnaujina jų asortimentą. Vartotojai savo pageidavimus gali teikti LAB PP darbuotojams, kuriuos pastarieji perduoda LAB.

1 lentelė. LAB PP skaičius

	2015 m.	2016 m.	Padidėjo / Sumažėjo
Vilnius	22	19	-3
Kaunas	10	11	+1
Klaipėda	15	14	-3
Šiauliai	11	19	+8
Panevėžys	18	19	+1
Ukmergė	-	-	-
Iš viso	76	82	+16

Iš viso 2016 m. LAB teikė garsinius ir kitų specialiųjų formatų leidinius į **82** LAB PP:

- ✓ **28** jų yra LASS filialuose,
- ✓ **23** apskričių ir savivaldybių VB,
- ✓ **31** socialinės globos (senelių namuose) arba kitose (švietimo ir ugdymo, reabilitacijos, socialines paslaugas) teikiančiose įstaigose.

Vilniuje 3-uose LAB PP dėl įvairių priežasčių, dažniausiai – darbuotojų kaitos LAB paslaugomis nebuvo naudotasi.

2016 m. bendras LAB PP vartotojų skaičius **1675** (2015 m. buvo 1861), iš jų 1128 regos neįgalieji, 547 turintys kitą negalią (2 lentelė).

2 lentelė. Bendras LAB PP vartotojų skaičius 2016 m.

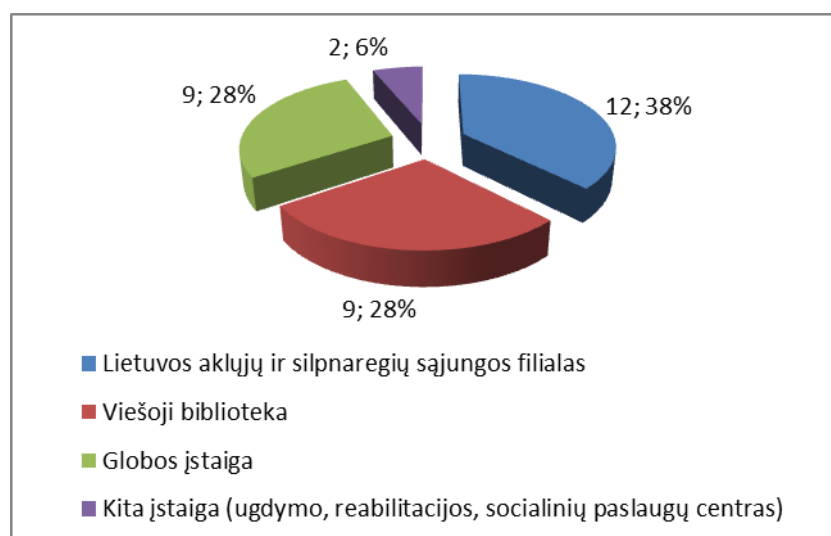
	Vilnius	Kaunas	Klaipėda	Šiauliai	Panevėžys	Iš viso
PP vartotojai	340	233	251	511	340	1675
Regos neįgalieji	193	187	227	363	158	1128 (67,4 proc.)
Kt. negalią turintieji	147	46	24	148	182	547 (32,6 proc.)

Šio tyrimo kontekste LAB PP pagal teisinį statusą suskirstyti į 4 kategorijas (1 anketos klausimas) (3 lentelė).

3 lentelė. Bendras ir tyrime dalyvavusių LAB PP skaičius

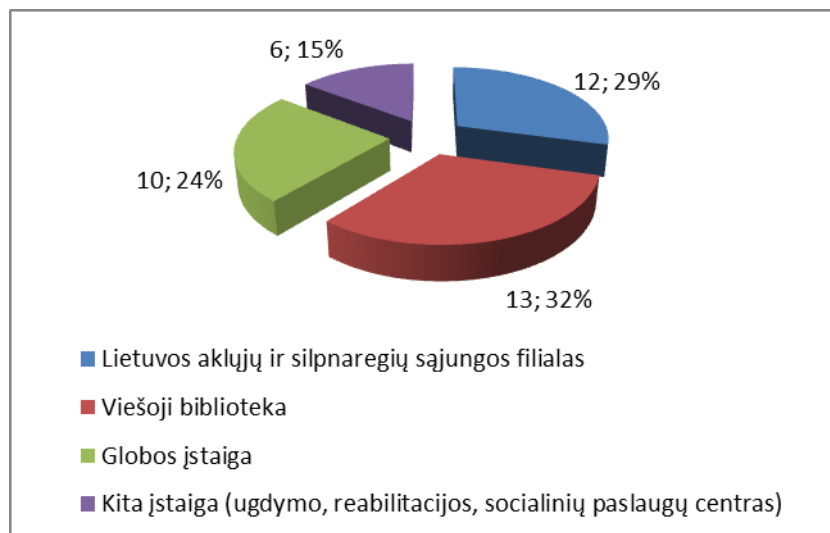
Eil. Nr.	LAB PP kategorijos	LAB PP skaičius 2016-2017 m.	Tyrime dalyvavusių LAB PP skaičius (N – 32)
1	Asociacijos „Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga“ filialai	28	12
2	Miesto ir rajono savivaldybių, apskričių viešosios bibliotekos	23	9
3	Globos įstaigos	26	9
4	Kitos įstaigos (ugdymo, reabilitacijos, socialinių paslaugų / paramos centrai)	6	2

Tyrimo metu taikant paprastąją atsitiktinę atranką iš bendro LAB PP sąrašo pasirinkti 33 LAB PP, vienas iš jų (kategorija „kita įstaiga“) atsisakė dalyvauti tyrime. Likusiųjų 32 LAB PP (38,5 proc.) darbuotojai buvo apklausti telefonu, arba, jiems pageidaujant, anketos buvo išsiųstos elektroniniu paštu. LAB PP darbuotojai (respondentai) aktyviai dalyvavo apklausoje, tyrime dalyvavo ir į tyrimo rezultatų analizę įtrauktos 41 darbuotojo iš 32 LAB PP anketos (1 ir 2 pav.).

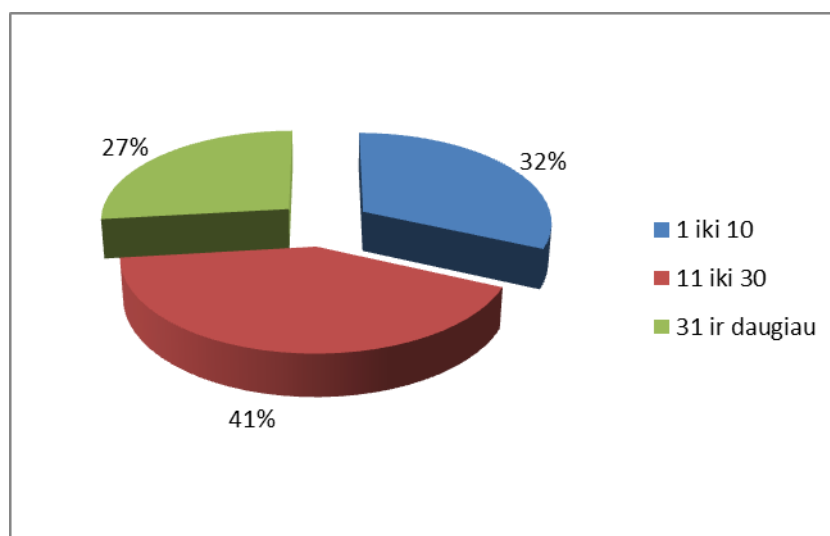
1 pav. Tyrime dalyvavusių LAB PP skaičius ir proc. (N=32)

2 pav. Tyrime dalyvavusiųjų LAB PP darbuotojų skaičius ir proc. (N=41)

Atsakydami į 2 anketos klausimą respondentai pažymėjo, kad per metus jiems tenka aptarnauti skirtingą LAB vartotojų skaičių (3 pav.), kas, be jokios abejonės priklauso nuo LAB PP aptarnaujamoje teritorijoje arba pačiame LAB PP (pavyzdžiui, globos įstaigoje) gyvenančių LAB vartotojų skaičiaus. Didžioji dalis LAB PP darbuotojų (41 proc.) nurodė, kad **per metus (vidutiniškai) jiems tenka aptarnauti nuo 11 iki 30 registruotų LAB vartotojų.**

3 pav. LAB PP per metus (vidutiniškai) aptarnaujamų registruotų LAB vartotojų skaičius (proc.)

Atsižvelgiant į šio tyrimo tikslą ir uždavinius, tyrimo metu naudotas dokumentų analizės metodas. Žemiau tyrimo ataskaitoje pateikiama LAB PP reprezentuojanti informacinė medžiaga.

Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos filialai. LASS yra savarankiška, savanoriška, nepolitinė organizacija, savitarpio pagalbai burianti regėjimo negalios asmenis, atstovaujanti jų interesams ir ginanti jų teises. Vienas iš LASS tikslų – siekti, kad aklieji ir silpnaregiai, kaip ir kiekvienas Lietuvos pilietis, galėtų gauti informaciją jiems prieinamu būdu [1]. LASS veiklos dokumentų duomenimis, 2016 m. sausio 1 d. asociacijos įskaitoje buvo **6081** narys (2015 m. – 6375). Iš 6081 LASS nario 1424 nedarbingi (jiems nustatytas 0-25 proc. darbingumas), 1115 iš dalies darbingi (30-40 proc. darbingumas nustatytas 981 nariui, 45-55 proc. darbingumas nustatytas

134 nariams), 3278-iems nustatyti specialieji poreikiai, 264 darbingumo ar specialiųjų poreikių lygis nenustatytas. Penkiuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose gyveno 2266 (37 proc.) LASS nariai, rajonų centruose ir miesteliuose – 2347 (39 proc.), kaimuose – 1468 (24 proc.). Aukštąjį išsilavinimą turėjo 1175 asmenys (iš jų 332 – aukštąjį universitetinį, 648 – aukštąjį neuniversitetinį ir 195 aukštąjį kolegini), aukštesnįjį – 616, profesinį – 220, spec. vidurinį – 113, vidurinį – 1676, pagrindinį – 1164, pradinį arba jokio – 1069. Mokėsi 108 nariai, iš jų: 26 pagal vidurinio ugdymo programą (10 jų integruotai, 11 neintegruotai, 4 Suaugusiųjų mokymo centre ir 1 namuose), 27 – profesinėse, 20 – aukštosiose neuniversitetinėse (kolegijose), 34 – aukštosiose universitetinėse mokymo įstaigose [2].

2016 m. LASS jungė **48 miestų ir rajonų filialus**, kuriuose praeitais metais veikė **28 LAB PP** (4 lentelė).

4 lentelė. LASS filialuose veikiančios LAB PP

Eil. Nr.	LASS filialo pavadinimas	LAB PP (viso – 28)	Dalyvavimas LAB tyrime (N – 12)
VILNIAUS IR ALYTAUS REGIONŲ FILIALAI			
1	Alytaus miesto ir rajono filialas		
2	Lazdijų rajono filialas	Taip	
3	Šalčininkų rajono filialas	Taip	
4	Širvintų rajono filialas		
5	Švenčionių rajono filialas	Taip	Taip
6	Trakų rajono ir Elektrėnų miesto filialas		
7	Ukmergės rajono filialas		
8	Varėnos rajono ir Druskininkų filialas	Taip	
9	Vilniaus miesto 1-asis filialas		
10	Vilniaus miesto 2-asis filialas		
KAUNO IR MARIJAMPOLĖS REGIONŲ FILIALAI			
11	Jonavos rajono filialas	Taip	Taip
12	Kaišiadorių rajono filialas	Taip	
13	Kauno miesto filialas		
14	Kauno rajono filialas		
15	Kazlų Rūdos savivaldybės filialas		
16	Kėdainių rajono filialas	Taip	
17	Marijampolės savivaldybės filialas	Taip	Taip
18	Prienų rajono filialas	Taip	Taip
19	Raseinių rajono filialas	Taip	Taip
20	Šakių rajono filialas		
21	Vilkaviškio rajono filialas	Taip	
KLAIPĖDOS IR TELŠIŲ REGIONŲ FILIALAI			
22	Klaipėdos miesto filialas		
23	Klaipėdos rajono filialas	Taip	
24	Kretingos rajono filialas	Taip	
25	Mažeikių rajono filialas	Taip	Taip
26	Plungės rajono filialas	Taip	
27	Skuodo rajono filialas	Taip	Taip
28	Šilutės rajono filialas	Taip	
29	Telšių rajono filialas	Taip	
PANEVĖŽIO IR UTENOS REGIONŲ FILIALAI			
30	Anykščių rajono filialas		
31	Biržų rajono filialas	Taip	
32	Ignalinos rajono filialas		
33	Kupiškio rajono filialas		
34	Molėtų rajono filialas		
35	Panevėžio miesto ir rajono filialas		
36	Pasvalio rajono filialas		

37	Rokiškio rajono filialas		
38	Utenos rajono filialas	Taip	Taip
39	Zarasų rajono filialas	Taip	
ŠIAULIŲ IR TAURAGĖS REGIONŲ FILIALAI			
40	Akmenės rajono filialas	Taip	
41	Joniškio rajono filialas	Taip	Taip
42	Jurbarko rajono filialas		
43	Kelmės rajono filialas	Taip	Taip
44	Pakruojo rajono filialas	Taip	
45	Radviliškio rajono filialas	Taip	Taip
46	Šiaulių miesto ir rajono filialas		
47	Šilalės rajono filialas	Taip	
48	Tauragės rajono ir Pagėgių filialas	Taip	Taip

Viešosios bibliotekos. Pagrindiniame bibliotekų veiklą reglamentuojančiame dokumente – Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatyme (Žin., 1995, Nr. 51-1245; 2013, Nr. 141-7113) viešoji biblioteka apibrėžiama, kaip „visiems vartotojams prieinama biblioteka, kaupianti ir sauganti universalų teritorijos (apskritis, savivaldybės), kurioje ji yra, bendruomenės poreikius tenkinanti dokumentų fondą, teikianti gyventojams informacijos ir viešosios interneto prieigos paslaugas, vykdanči kraštotyros, sociokultūrinės edukacijos, skaitymo skatinimo, informacinio raštingumo ir kitas su bibliotekų veikla susijusias neformaliojo švietimo programas ir projektus“ [3]. Aprūpindama savo vartotojus garsiniais leidiniais, LAB bendradarbiauja su apskričių ir savivaldybių VB. Bendrosios 2016 m. bibliotekų ataskaitos duomenimis [4], praeitais metais Lietuvoje buvo **5 apskričių VB ir 60 savivaldybių (centrinės) VB**, kuriose veikė **23 LAB PP** (5 lentelė).

5 lentelė. *Apskričių ir savivaldybių VB veikiančios LAB PP*

Eil. Nr.	VB pavadinimas	LAB PP (viso – 23)	Dalyvavimas LAB tyrime (N – 9)
APSKRIČIŲ VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS			
1	Kauno apskrities viešoji biblioteka		
2	Klaipėdos apskrities viešoji I. Simonaitytės biblioteka		
3	Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka	Taip	Taip
4	Šiaulių apskrities P. Višinskio viešoji biblioteka		
5	Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka		
MIESTŲ SAVIVALDYBIŲ VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS			
1	Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka	Taip	Taip
2	Birštono viešoji biblioteka		
3	Druskininkų savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	
4	Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	
5	Kauno V. Kudirkos viešoji biblioteka		
6	Klaipėdos miesto savivaldybės viešoji biblioteka		
7	Marijampolės P. Kriauciūno viešoji biblioteka		
8	Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešoji biblioteka		
9	Palangos miesto savivaldybės viešoji biblioteka		
10	Panevėžio miesto savivaldybės viešoji biblioteka		
11	Šiaulių miesto savivaldybės viešoji biblioteka		
12	Vilniaus miesto savivaldybės centrinė biblioteka		
13	Visagino viešoji biblioteka	Taip	
RAJONŲ SAVIVALDYBIŲ VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS			
14	Akmenės rajono savivaldybės viešoji biblioteka		
15	Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	
16	Anykščių raj. savivaldybės L. ir S. Didžiulių viešoji biblioteka	Taip	Taip
17	Biržų raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
18	Ignalinos raj. savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	

19	Jonavos raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
20	Joniškio raj. savivaldybės Jono Avyžiaus viešoji biblioteka		
21	Jurbarko raj. savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	Taip
22	Kaišiadorių raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
23	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka		
24	Kauno raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
25	Kazlų Rūdos savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	Taip
26	Kelmės Žemaitės viešoji biblioteka		
27	Kėdainių raj. savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka	Taip	Taip
28	Klaipėdos raj. savivaldybės Jono Lankučio viešoji biblioteka		
29	Kretingos raj. savivaldybės M.Valančiaus viešoji biblioteka	Taip	
30	Kupiškio raj. savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	
31	Lazdijų raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
32	Mažeikių raj. savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	Taip
33	Molėtų raj. savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	
34	Pagėgių savivaldybės viešoji biblioteka		
35	Pakruojo Juozo Paukštelio viešoji biblioteka		
36	Panevėžio raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
37	Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka	Taip	
38	Plungės raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
39	Prienų raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
40	Radviliškio raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
41	Raseinių M. Martinaičio viešoji biblioteka	Taip	
42	Rietavo savivaldybės viešoji biblioteka		
43	Rokiškio raj. savivaldybės J. Keliučio viešoji biblioteka	Taip	Taip
44	Skuodo savivaldybės viešoji biblioteka		
45	Šakių raj. savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	Taip
46	Šalčininkų raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
47	Šiaulių raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
48	Šilalės raj. savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	
49	Šilutės raj. savivaldybės F. Bajoraičio viešoji biblioteka		
50	Širvintų raj. savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	
51	Švenčionių raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
52	Tauragės raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
53	Telšių raj. savivaldybės Karolinos Pranauskaitės viešoji biblioteka		
54	Trakų rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Taip	
55	Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka		
56	Utenos A. ir M. Miškinių centrinė biblioteka	Taip	
57	Varėnos raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
58	Vilkaviškio raj. savivaldybės viešoji biblioteka		
59	Vilniaus raj. centrinė biblioteka		
60	Zarasų raj. savivaldybės viešoji biblioteka		

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos 2016 m. metinės ataskaitos duomenimis (informacija tyrėjams pateikta el. paštu), praeitais metais biblioteka aptarnavo 8 negalią turinčius vartotojus, iš jų 3, turinčius regos negalią. Apsilankymų skaičius iš viso: 34, iš jų iš jų neregijų vartotojų 11. Dokumentų išduotis iš viso: 85, iš jų elektroninių 85.

Informacija apie **savivaldybių VB 2016 m. LAB vartotojams suteiktas paslaugas** (išskyrus Kazlų Rūdos ir Visagino) skelbiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos interneto svetainės rubrikoje „Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos“ (6 lentelė).

6 lentelė. Savivaldybių VB 2016 m. veiklos ataskaitų informacija apie LAB vartotojams suteiktas paslaugas

Eil. Nr.	VB pavadinimas	VB 2016 m. veiklos ataskaitų santraukos apie LAB vartotojams suteiktas paslaugas
1	Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka	Informacijos ir laisvalaikio centras tradiciškai aptarnauja Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos (LASS) narius. Sąjunga vienija 188 miesto aklusius ir silpnaregius; 28 jų pastoviai naudojami bibliotekos paslaugomis. Per metus šios sąjungos nariams išduotos 967 garsinės knygos (2015 m. – 676); knygos Brailio raštu nėra populiarios, jų išduota tik 8 vnt. Per metus 13 aklųjų ir silpnaregių aptarnauta namuose: 10 Alytaus mieste ir 3 rajone (rajono gyventojams knygas veža socialinis darbuotojas). Į namus pristatyta 411 knygų (2015 m. – 394), lankytasi 43 kartus (2015 m. – 30 kartų) [5].
2	Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Toli nuo bibliotekos gyvenantys senyvi ir neįgalūs žmonės buvo aptarnaujami namuose. Jiems spaudinius į namus nešė pačios bibliotekų darbuotojos, į pagalbą buvo pasitelkti knygnešiai ir geranoriški skaitytojai. [...] SVB per praėjusius metus užregistruota 2032 senjorai ir žmonės su negalia. VB neįgaliųjų ir senyvo amžiaus skaitytojų ataskaitiniais metais buvo 814, kaimo filialuose – 1068, miesto filialuose – 149. Alytaus rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje yra viena kompiuterizuota darbo vieta su specializuota programine įranga, skirta žmonėms, turintiems regėjimo negalią. Nuo 1993 m. Lietuvos aklųjų biblioteka Alytaus rajono savivaldybės viešajai bibliotekai teikia specialią literatūrą. Garsinėmis knygomis aptarnaujami aklieji ir silpnaregiai [6].
3	Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos (LASS) narių aptarnavimas. 2016 m. užsiregistravo 33 šios kategorijos skaitytojai, lyginant su praėjusiais metais 8 daugiau. 2 skaitė Brailio raštu, iš jų 1 moksleivis. Viso išduota 447 fiz. vnt., lyginant su praėjusiais metais 134 mažiau, iš jų 401 garsinių knygų bei 46 knygos Brailio raštu. Apsilankė 90 lankytojų, 11 mažiau. Šią skaitytojų grupę sudaro senyvo amžiaus skaitytojai, kasmet jie keičiasi, ateina naujų. Silpnaregiai bibliotekoje naudojami jiems skirta kompiuterizuota darbo vieta su programa MAGIC, leidžiančia padidinti bet kurią monitoriaus vietą, norimą tekstą, grafiką ar lentelę. Garsinėmis knygomis ir knygomis Brailio raštu aprūpina Panevėžio aklųjų ir silpnaregių biblioteka. Per metus iš Panevėžio Aklųjų bibliotekos gauta 224 garsinės knygos bei žurnalai, 23 pavadinimų knygos Brailio raštu. LASS nariams, gyvenantiems Anykščių rajono miesteliuose bei kaimuose, knygas nuvežė to kaimo bibliotekos darbuotojos. Garsines knygas skaitė ne vien LASS nariai, skolinosi ir kiti, 80 metų sulaukę žmonės, kuriems su amžiumi atsiranda regėjimo problemų [7].
4	Druskininkų savivaldybės viešoji biblioteka	Viešoji biblioteka palaiko ryšį su Lietuvos aklųjų biblioteka. Garsinėmis knygomis aptarnaujami aklieji ir silpnaregiai. 2016 m. skaitė 6 vartotojai, 15 lankytojų, per metus jiems išduota 108 fiz. vnt. garsinių knygų. [...] Toli nuo bibliotekos gyvenantys neįgalūs ir senyvo amžiaus žmonės aptarnaujami namuose. Šios grupės vartotojams dokumentus į namus pristato bibliotekininkai, kaimynai, socialiniai darbuotojai ir kt. [8].
5	Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka	Elektrėnų VB ir filialuose neįgaliuosius ir senyvo amžiaus žmones mielai aptarnauja knygnešiai bei socialiniai darbuotojai, neretai knygas neįgaliams kaimynams neša ir bibliotekų darbuotojai. Kaip ir kiekvienais metais Lietuvos aklųjų biblioteka dovanuoja nuostabų renginį mūsų krašto silpnaregiams. Lapkričio 9 d. Elektrėnų bibliotekoje vyko renginys, kurio metu buvo paminėtas 50-ies metų Lietuvos aklųjų bibliotekos jubiliejus. Lietuvos aklųjų bibliotekos direktorė R. Januševičienė pristatė naujai išleistą leidinį „Biblioteka žmonėms: 50 Lietuvos aklųjų bibliotekos metų“. Renginyje dalyvavo ir kiti Lietuvos aklųjų bibliotekos darbuotojai, buvo vaidinamas spektaklis [9].
6	Ignalinos rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Viešojoje bibliotekoje veikiančios Lietuvos aklųjų bibliotekos Panevėžio skyriaus kilnojamosios bibliotekos fondais pasinaudojo 9 neįgalieji. Jiems išduoti 633 fiz. vnt. garsinių įrašų. Lankomumas – 7,2 karto [10].
7	Jurbarko rajono savivaldybės viešoji biblioteka	2016 m. Jurbarko viešosios bibliotekos kilnojamojoje bibliotekėleje knygos (CD) iš LAB Kauno filialo buvo pakeistos 1 kartą. Gautos 27 garsinės

		knygos (25 pavadinimų) ir tame tarpe 3 žurnalai (3 pavadinimų), Brailio – 6 (3 pavadinimų). Aklųjų LASS narių skaičius rajone – 41; skaitytojų skaičius – 8; skaito Brailio raštu – 1, garsines knygas – 7; apsilankymų skaičius iš viso – 48; išduotis: 482. Iš jų: Brailio raštu – 14; garsinių – 468. Lyginant su 2015 m., išduotis padidėjo 82 egz., apsilankymų skaičius stabilus [11].
8	Kazlų Rūdos savivaldybės viešoji biblioteka	<i>Ataskaitoje informacija neskelbiama</i>
9	Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka	2016 m. VB vartotojams, turintiems regėjimo negalią, iš Lietuvos aklųjų ir silpnaregių bibliotekos Kauno filialo paskolintos 68 MP3 formate įrašytos garsinės knygos. 35 vartotojai jomis naudojosi 194 kartus [12].
10	Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešoji biblioteka	Aklųjų aptarnavimo veikla. Viešoji biblioteka iš Klaipėdos aklųjų bibliotekos per 2016 m. gavo 201 įgarsintą knygą. 2016 m. – 3 neregiai vartotojai (1 mažiau nei 2015 m. – 4), apsilankymų – 8 (17 mažiau nei 2015 m.), išduota dokumentų – 79 fiz. vnt. (123 mažiau nei 2015 m.) [13].
11	Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Ir toliau bendradarbiaujama su Lietuvos aklųjų bibliotekos Panevėžio skyriumi. Silpnaregių skaitytojų per metus sumažėjo nuo 7 iki 4. Vienas iš šio ketverto skaitė knygas Brailio raštu. Apsilankė jie tik 7 kartus, išduota 21 dokumentas, iš jų 14 garsinių knygų ir 7 Brailio raštu. Per metus iš Panevėžio aklųjų bibliotekos šiai skaitytojų grupei atvežtos 27 garsinės knygos [14].
12	Mažeikių rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungai Mažeikių rajone priklauso 117 narių. Regėjimo negalią turintys skaitytojai aptarnaujami Mažeikių bendruomenės centre ir Viešosios bibliotekos skaitytojų aptarnavimo skyriuje esančiame aklųjų žmonių aptarnavimo punkte. 2016 m. čia buvo aptarnaujama 10 vartotojų, tai yra tiek pat, kiek jų buvo ir 2015 m. Iš jų 3 vartotojai aptarnaujami namuose. Jiems nuneštos 209 garsinės knygos. [...] 2016 m. iš Lietuvos aklųjų bibliotekos Šiaulių filialo buvo gauta 93 fiz. vnt. (84 pavadinimų) garsinių knygų ir 36 fiz. vnt. įgarsintų periodinių leidinių. Knygos keistos 3 kartus per metus. Šiuo metu aklųjų žmonių aptarnavimo punkte yra 296 fiz. vnt. garsinių knygų (2015 m. – 313), 48 fiz. vnt. periodinių leidinių (2015 m. – 33) ir 3 knygos Brailio raštu (2015 m. – 6) [15].
13	Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Lietuvos aklųjų bibliotekos Panevėžio filialo kilnojamoji bibliotekėlė jau daug metų veikia prie Molėtų VB. 2016 m. jos paslaugomis naudojosi 5 vartotojai (2015 m. – 9). Jiems išduota 179 fiz. vnt. (2015 m. – 216 fiz. vnt.) garsinių dokumentų [16].
14	Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka	Su regėjimo negalia viešosios bibliotekos paslaugomis naudojosi 24 skaitytojai, kurie per metus apsilankė 82 kartus. Jiems buvo išduota 187 egz. garsinių knygų [17].
15	Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešoji biblioteka	VB buvo užregistruoti 84 neįgalieji, 9 iš jų aklieji. Šie skaitytojai naudojami Lietuvos aklųjų bibliotekos Šiaulių filialo kilnojamoji bibliotekėlė (jos fondą sudaro garso įrašai CD laikmenose). Per 2016 metus šiems skaitytojams buvo išduoti 156 CD (2015 m. – 107 CD) [18].
16	Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka	2016 m. rajone gyveno 30485 gyventojai, į bibliotekas sutelkta 48,4% rajono gyventojų arba 2,3% daugiau, nei 2015 m. Lankomumas rajono bibliotekose yra 15,6 karto (nepakito); aptarnauti 247 neįgalūs asmenys, iš kurių 30 – aklieji ir silpnaregiai [19].
17	Šakių rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Sudarytos sąlygos Viešojoje bibliotekoje skaityti akliems ir silpnaregiams, išduodant garso knygas į namus. 2016 m. šia paslauga naudojosi 15 gyventojų, perskaitė 315 CD. Įrengta kompiuterizuota darbo vieta su programine įranga, skirta silpnaregiams ir akliems (JAWS, MAGIC). Šia darbo vieta naudojasi 2 vartotojai [20].
18	Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka	Siekiant pagerinti aprūpinimą garso knygomis akluosius ir silpnaregius bendradarbiaujama su Lietuvos aklųjų bibliotekos Klaipėdos filialu, skolinantis iš jų garsines knygas. Šia paslauga naudojosi 3 regos sutrikimų turintys vartotojai, kurie apsilankė 12 kartų, jiems išduota 120 garsinių knygų. Periodikos skaitykloje įrengtos 2 darbo vietos senyvo amžiaus žmonėms periodikai skaityti, įvairios informacijos paieškai. Įrengta 1 kompiuterizuota darbo vieta žmonėms su regos negalia [21].
19	Širvintų rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Garsines knygas skaitytojams skolino Lietuvos aklųjų bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyrius. 2016 m. abonemente skaitė 5 regos negalią turintys

		skaitytojai. Jie apsilankė 9 kartus ir jiems išduota 62 egz. garsinių knygų. 2015 m. Skaitytojų aptarnavimo skyriuje skaitė 4 regos negalią turintys asmenys, jie apsilankė 4 kartus ir pasiskolino 25 egz. garsinių knygų. 2016 m. regos negalią turinčių skaitytojų skaičius padidėjo 1, apsilankymų 5, o garsinių knygų išduotis išaugo daugiau nei dvigubai – 37 egz. [22].
20	Trakų rajono viešoji biblioteka	Trakų viešojoje bibliotekoje veikia Lietuvos aklųjų bibliotekos kilnojamoji bibliotekėlė, kuri aptarnauja akluosius bei silpnaregius skaitytojus. Iš viso 2016 m. skaitė 4 skaitytojai, kurie apsilankė 17 kartų, jiems buvo išduotos 208 garsinės knygos. Garsinių knygų fondas yra nuolat atnaujinamas, atsižvelgiant į aklųjų skaitytojų poreikius, todėl nuolat vyksta bendradarbiavimas su Lietuvos aklųjų biblioteka [23].
21	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka	Utenos viešojoje bibliotekoje 2016 m. gruodžio 31 d. buvo 1978 fiz. vnt. garsinių dokumentų. Per ataskaitinius metus gauta 20 fiz. vnt. garsinių dokumentų [24].
22	Visagino viešoji biblioteka	<i>Ataskaitoje informacija neskelbiama</i>

3 Priedo 1 ir 2 lentelėse pateikiami LAB PP vartotojų aptarnavimo viešosiose bibliotekose 2015 ir 2016 m. duomenys ir garsinių leidinių išduoties regos negalią turintiems žmonėms savivaldybių viešosiose bibliotekose 2016 m. rodikliai. Pastebėtina, kad šiuos duomenis sudėtinga analizuoti ir lyginti, kadangi viešųjų bibliotekų ataskaitų forma ir struktūra nevieninga, jos pasirinktinai pateikia specialiųjų formatų leidinių gavimo (ir kitus) duomenis ar visai jų nepateikia. Nemaža dalis negalią turinčių vartotojų aptarnaujama namuose, šią paslaugą daugiausia teikia savanoriai, kartais – VB darbuotojai [25].

Garsinių dokumentų išduotis regos neįgaliesiems savivaldybių viešosiose bibliotekose yra labai mažas – nesudaro nei vieno procento visos išduoties.

Globos įstaigos. Lietuvos statistikos departamento oficialiosios statistikos portalo duomenimis, 2016 m. pabaigoje Lietuvoje veikė **107** globos įstaigos, kurios rūpinosi senais žmonėmis ir suaugusiais neįgaliaisiais [26] (7 lentelė).

7 lentelė. *Globos įstaigos seniems ir suaugusiems neįgaliesiems*

Eil. Nr.		Globos įstaigų seniems žmonėms skaičius 2016 m. pabaigoje	Globos įstaigų suaugusiems neįgaliesiems skaičius 2016 m. pabaigoje
	Iš viso pagal įstaigos tipą	107	58
1	Valstybės (apskričių) globos namai	2	31
2	Savivaldybių globos įstaigos	49	15
3	Kitos globos įstaigos	2	
4	Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privatūs globos namai	54	12

2016 m. pabaigoje Lietuvoje veikė įvairių tipų vaikų globos įstaigos, kurios globojo bei rūpinosi ir negalią turinčiais vaikais [27] (8 lentelė).

8 lentelė. *Vaikų globos įstaigų ir juose globojamų vaikų skaičius 2016 m. pabaigoje*

Eil. Nr.	Iš viso pagal amžių	Vaikų globos įstaigų skaičius	Vaikų skaičius iš viso pagal amžių
1	Kūdikių namai	5	265
2	Bendrojo lavinimo, specialiosios mokyklos ir specialiojo ugdymo centrai	29	1062
3	Globos namai vaikams ir jaunimui su negalia (pensionatai)	4	460
4	Socializacijos centrai (specialieji auklėjimo ir	6	89

	globos namai)		
5	Valstybės (apskričių) vaikų globos namai	6	271
6	Savivaldybių vaikų globos namai	56	1984
7	Visuomeninių organizacijų ir parapijų vaikų globos namai	17	498
8	Šeimynos (šeimyniniai globos namai)	55	446
9	Laikinosios vaikų globos namai	-	-
10	Globos grupės ikimokyklinėse ugdymo įstaigose	3	-

2016 m. **globos įstaigose** veikė **25 LAB PP**, nuo 2017 m. naujas (**26-asis**) LAB PP pradėjo teikti LAB paslaugas dar vienoje globos įstaigoje – Pasvalio raj. Paslaugų ir užimtumo centre pagyvenusiems ir neįgaliesiems (9 lentelė).

9 lentelė. *Globos įstaigose veikiančios LAB PP*

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Globos įstaigos pavadinimas	LAB PP 2016-2017 m. (viso – 26)	Dalyvavimas LAB tyrime (N-9)
1	Akmenės rajono	Akmenės rajono socialinių paslaugų namai	Taip	
2	Alytaus miesto			
3	Alytaus rajono			
4	Anykščių rajono			
5	Birštono			
6	Biržų rajono			
7	Druskininkų			
8	Elektrėnų			
9	Ignalinos rajono	VšĮ Mielagėnų Pal. J. Matulaičio parapiiniai globos namai	Taip	
10	Jonavos rajono	Jonavos globos namai	Taip	Taip
11	Joniškio rajono	Joniškio Švč. M. Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“	Taip	
	Joniškio rajono	Jurdaičių socialinės globos namai	Taip	
12	Jurbarko rajono			
13	Kaišiadorių rajono			
14	Kalvarijos			
15	Kauno miesto			
16	Kauno rajono			
17	Kazlų Rūdos	VšĮ Kazlų Rūdos socialinės paramos centras	Taip	Taip
18	Kelmės rajono			
19	Kėdainių rajono			
20	Klaipėdos miesto			
21	Klaipėdos rajono			
22	Kretingos rajono			
23	Kupiškio rajono	Kupiškio socialinės globos namai	Taip	
	Kupiškio rajono	Subačiaus senelių globos namai	Taip	
24	Lazdijų rajono			
25	Marijampolės			
26	Mažeikių rajono	Plinkšių globos namai	Taip	
27	Molėtų rajono	Alantos senelių globos namai	Taip	Taip
28	Neringos			
29	Pagėgių			
30	Pakruojo rajono	Linkuvos socialinio paslaugų centras	Taip	
	Pakruojo rajono	Linkuvos socialinės globos namai	Taip	
31	Palangos miesto			
32	Panevėžio miesto	VšĮ Šv. Juozapo globos namai	Taip	Taip
33	Panevėžio rajono	Ramygalos socialinių paslaugų centras	Taip	Taip
34	Pasvalio rajono	Pasvalio rajono Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems (nuo 2017 m.)	Taip	Taip

35	Plungės rajono			
36	Prienujų rajono			
37	Radviliškio rajono			
38	Raseinių rajono	Blinstrubiškių socialinės globos namai	Taip	Taip
39	Rietavo			
40	Rokiškio rajono			
41	Skuodo rajono	VšĮ Skuodo globos namai	Taip	
42	Šakių rajono			
43	Šalčininkų rajono			
44	Šiaulių miesto	Šiaulių miesto savivaldybės globos namų Savarankiško gyvenimo namai	Taip	
45	Šiaulių rajono	VšĮ „Senolių namai“	Taip	
46	Šilalės rajono			
47	Šilutės rajono			
48	Širvintų rajono			
49	Švenčionių rajono			
50	Tauragės rajono			
51	Telšių rajono			
52	Trakų rajono			
53	Ukmergės rajono			
54	Utenos rajono			
55	Varėnos rajono			
56	Vilkaviškio rajono			
57	Vilniaus miesto	Senjorų socialinės globos namai	Taip	
	Vilniaus miesto	Specialieji socialinės globos namai „Tremtinių namai“	Taip	
	Vilniaus miesto	VšĮ Antavilių pensionatas	Taip	Taip
	Vilniaus miesto	Valakampių socialinių paslaugų namai	Taip	
	Vilniaus miesto	BĮ Vilniaus miesto vaikų ir jaunimo pensionas	Taip	Taip
58	Vilniaus rajono	VšĮ „Sevilis“ Senelių namai	Taip	
59	Visagino miesto			
60	Zarasų rajono	Zarasų socialinės globos namai	Taip	

Kitos įstaigos. Įstaigos, teikiančios ugdymo, profesinio mokymo, reabilitacijos ir įvairias socialines paslaugas, kuriose veikia LAB PP, šio tyrimo kontekste priskirtos „kitų įstaigų“ kategorijai (10 lentelė). Jose 2016 m. veikė **6 LAB PP**. Tyrimui pasirinktos **3** įstaigos, iš jų tyrime dalyvavo **2**:

- ✓ **Klaipėdos regos ugdymo centras** – ikimokyklinio bei kito neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų ugdymo įstaiga, įgyvendinanti neformaliojo ir specialiojo vaikų bei suaugusiųjų su regos negalia ugdymo programas, teikiant švietimo ir specialiąją (tiflopedagoginę) pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai. Nors Klaipėdos regos ugdymo centro nuostatų (patv. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2014-02-27 sprendimu Nr.T2-33) 16.3.9 p. pažymima, kad šios įstaigos veikloms priskirtina bibliotekų ir archyvų veikla (kodas 91.01) [28], tyrimo eigoje tyrėjai buvo informuoti, kad įstaiga *LAB tyrime nedalyvaus*, nes įdiegus elektroninių leidinių valdymo informacinę sistemą (ELVIS) ji *LAB paslaugų, aprūpinant vartotojus garsiniais leidiniais, neteikia*.
- ✓ **Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras** – gimnazijos tipo specialioji mokykla visų amžiaus tarpsnių regos sutrikimą turintiems mokiniams, ikimokyklinio ugdymo grupės įstaiga lopšelis-darželis [29].
- ✓ **Savarankiško gyvenimo namai „Savi namai“** – socialines paslaugas teikianti įstaiga. Apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugos – tai namų aplinkos sąlygų ir reikalingų paslaugų suteikimas asmenims (šeimoms), kuriems nereikia nuolatinės, intensyvios priežiūros, sudarant jiems sąlygas savarankiškai tvarkytis savo asmeninį (šimos) gyvenimą. Savarankiško gyvenimo namų tikslinė grupė – suaugę asmenys, turintys

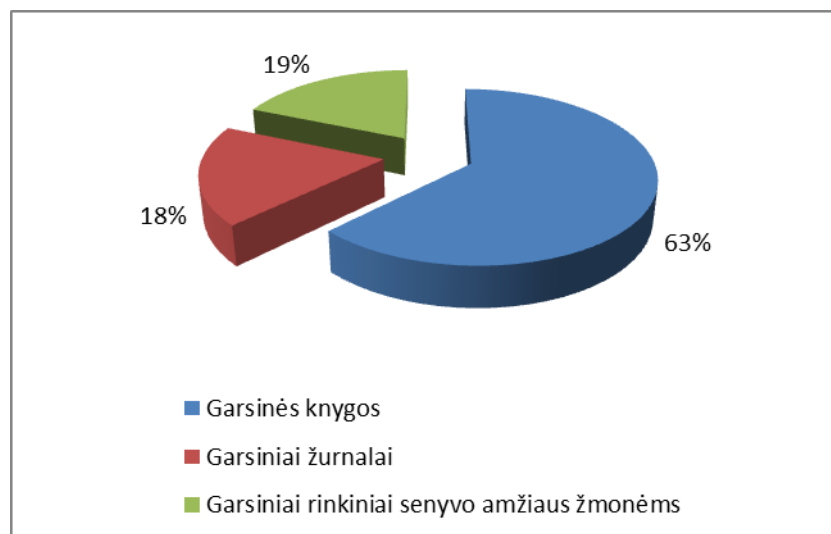
psichikos negalią, kuriems nustatytas apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugos poreikis [30].

10 lentelė. *Kitose įstaigose veikiančios LAB PP*

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Įstaigos pavadinimas	LAB PP 2016 m. (viso – 6)	Dalyvavimas LAB tyrime (N-2)
1	Klaipėdos miesto	Klaipėdos regos ugdymo centras	Taip	<i>Nedalyvavo</i>
2	Klaipėdos miesto	Klaipėdos profesinio mokymo ir reabilitacijos centras	Taip	
3	Kretingos rajono	Kretingos dienos veiklos centras	Taip	
4	Palangos miesto	Reabilitacijos centras „Vyturys“	Taip	
5	Vilniaus miesto	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras	Taip	Taip
6	Vilniaus miesto	Savarankiško gyvenimo namai „Savi namai“ (socialinių paslaugų teikėja)	Taip	Taip

Tyrimo rezultatai

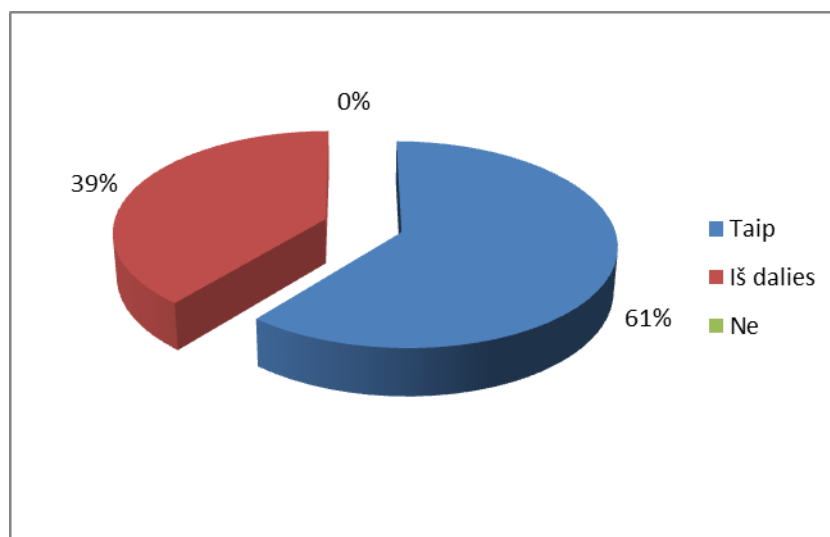
Siekiant išsiaiškinti LAB leidžiamų garsinių leidinių (knygų, žurnalų ar garsinių rinkinių senyvo amžiaus žmonėms) skaitomumą ir jų populiarumą LAB vartotojų tarpe, respondentams (LAB PP darbuotojams) buvo užduotas klausimas „Kokie garsiniai leidiniai populiariausi LAB vartotojų tarpe?“ (3 anketos klausimas). Atsakydami į šį klausimą, **63 proc. darbuotojų pažymėjo, kad daugiausia vartotojų skaitomos garsinės knygos**. Rečiau skaitomi garsiniai rinkiniai senyvo amžiaus žmonėms (19 proc.) ir garsiniai žurnalai (18 proc.) (4 pav.).

4 pav. *Garsinių leidinių populiarumas LAB vartotojų tarpe (N=41)*

Knygos ir kiti leidybos produktai lydi skaitytojus visą gyvenimą. Jų skaitymas suteikia žmonėms galimybių pažinti kažką naujo, kurti, tobulinti savo vidinį pasaulį ir koreguoti vertybines nuostatas. Suprantama, kad labiausiai vartotojų poreikius įtakoja žmogaus amžius – keičiantis asmenybės raidos etapams, keičiasi ir skaitoma literatūra. Šio tyrimo metu buvo siekiama nustatyti ir, išanalizavus respondentų atsakymus, apibendrinti skirtingų amžiaus grupių bei skirtinguose (pagal įstaigos teisinį statusą ir veiklos tipą) LAB PP garsinius leidinius skaitančių vartotojų poreikius. 4 anketos klausimu mėginta išsiaiškinti, ar tenkina LAB vartotojus garsinių leidinių asortimentas. **61 proc. respondentų nurodė, kad garsinių leidinių pasiūla tenkina vartotojų poreikius** (atsakymo variantas „taip“). 39 proc. atsakiusių mano, kad aprūpinant garsiniais leidiniais skaitytojus, pastarųjų poreikiai tenkinami tik „iš dalies“. Teigiančių, kad garsinių leidinių

asortimentas yra menkas ar netenkina skaitytojų, tyrimo metu nebuvo (atsakymo variantas „ne“ – 0 proc.) (5 pav.).

5 pav. Garsinių leidinių pasiūlos (asortimento) vertinimas (N=41)

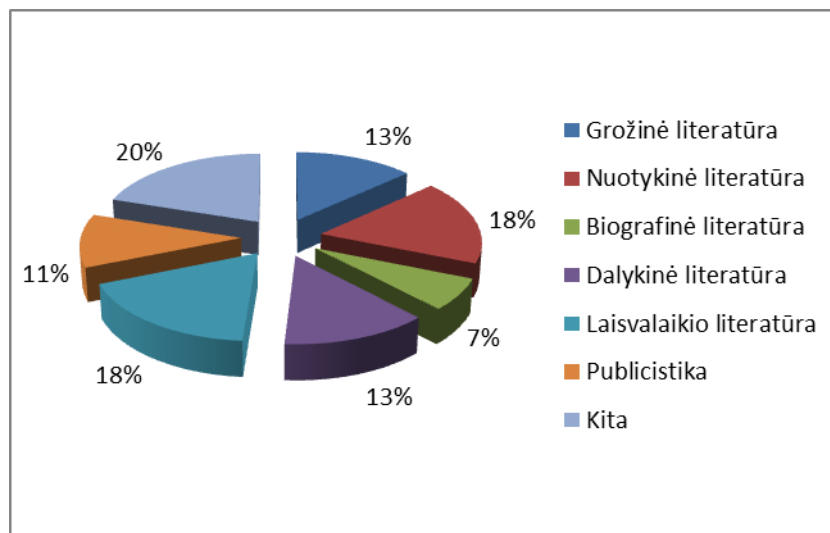
Respondentams, pasirinkusiems atsakymo variantą „iš dalies“ 5-ajame anketos klausime buvo pasiūlyta pažymėti, kokio, jų nuomone, žanro garsinių leidinių nepakanka ar dažniausiai pasigenda vartotojai (6 pav.). Analizuojant respondentų atsakymus nustatyta, kad į šį klausimą atsakė 59 proc. tyrimo dalyvių. Pastabas dėl garsinių leidinių asortimento (pasiūlos) trūkumų nurodė ir darbuotojai, teigiantys, kad LAB garsinių leidinių asortimentas pilnai tenkina skaitytojus. Atsakydami į klausimą, tyrimo dalyviai galėjo rinktis ir pažymėti visus jiems tinkančius atsakymų variantus:

- ✓ Grožinės literatūros (romanai, apsakymai, novelės)
- ✓ Nuotykių literatūros (detektyvai, kriminaliniai romanai)
- ✓ Biografinės literatūros (atsiminimai, žymių žmonių biografijos ir pan.)
- ✓ Dalykinės literatūros (politikos, verslo, ekonomikos temomis)
- ✓ Laisvalaikio literatūros (namai, šeima, kulinarija ir kt. temos)
- ✓ Publicistikos (žurnalai, straipsnių rinkiniai)
- ✓ Kita (įrašyti)

LAB vartotojus aptarnaujančių darbuotojų nuomone, **dažniausia skaitytojai pasigenda „kito“ žanro leidinių (20 proc.)**, kuriuos respondentai įvardijo sekančiais:

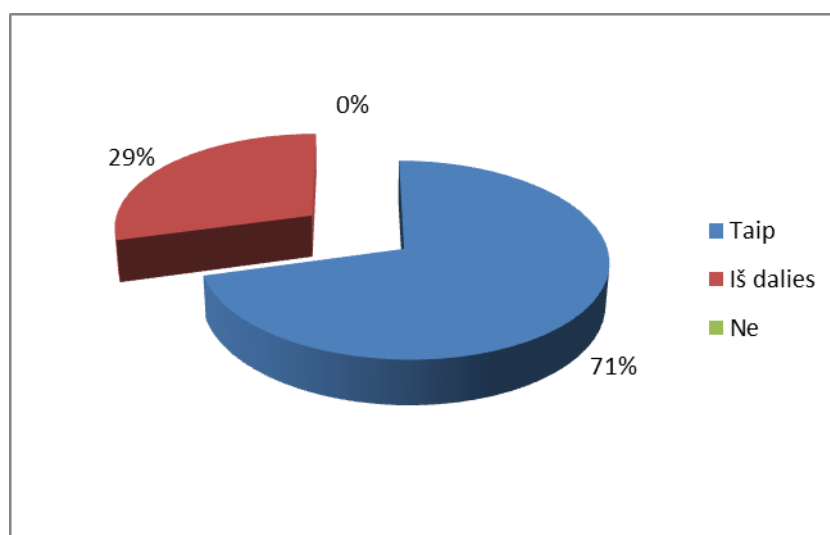
- ✓ „Naujų žurnalo „Mūsų žodis“ numerių“
- ✓ „Vaikiškų pasakų“
- ✓ „Literatūros rusų kalba“
- ✓ „Klasikos, senų lietuvių rašytojų knygų“
- ✓ „Muzikos (kapelių, folkloro ansamblių), profesionalų lengvosios muzikos (ansamblių, orkestrų). Romanų (lietuvių ir rusų kalbomis)“
- ✓ „Vienu metu buvo didelis vaikiškos literatūros poreikis, nes vietos verslininkai neįgaliems vaikams buvo nupirkę magnetofonų. Labai gaila, bet tokios nepasisekė gauti. Būna, kad prašo kažkokios konkrečios knygos, kurios nėra įgarsintos“
- ✓ „Naujų knygų ir leidinių“
- ✓ „Įvairiai, pasigenda istorinės, biografinės, grožinės literatūros“.

Tyrimo dalyviai nurodė, kad LAB PP **galėtų būti didesnis nuotykinės arba laisvalaikio literatūros žanrų asortimentas** (šių žanrų literatūros paklausa vertinama po 18 proc.). Mažiausiai paklausūs biografinės literatūros žanro garsiniai leidiniai (7 proc.).

6 pav. Garsinių leidinių pasiūlos (asortimento) trūkumas (N=24)

Tyrimo metu buvo siekiama išsiaiškinti, kaip respondentai vertina LAB teikiamų paslaugų kokybę (6 anketos klausimas). **Didžiosios dalies respondentų (71 proc.) nuomone, LAB teikiamų paslaugų kokybė tenkina vartotojus.** Trečdalis atsakiusių (29 proc.) nurodė, kad vartotojų poreikiai tenkinami tik „iš dalies“ (7 pav.).

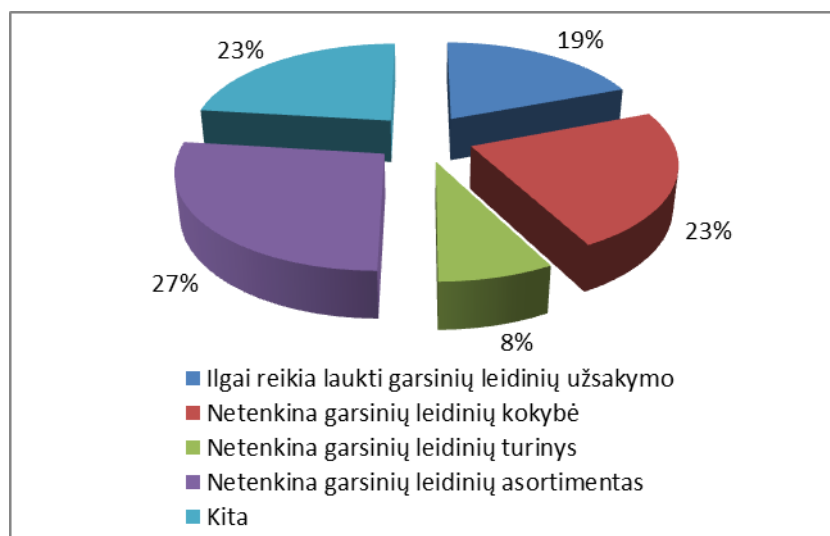

7 pav. LAB teikiamų paslaugų kokybės vertinimas (N=41)

Respondentams, pasirinkusiems atsakymo variantą „iš dalies“ taip pat buvo pasiūlyta pažymėti, kokias pastabas dažniausiai išsako vartotojai dėl LAB teikiamų paslaugų kokybės. Analogiškai prieš tai analizuotam klausimui dėl garsinių leidinių asortimento, į šį klausimą atsakė ir dalis respondentų, nurodžiusių, kad LAB teikiamų paslaugų kokybė pilnai tenkina vartotojus. Viso į šį klausimą atsakė 44 proc. tiriamųjų, kurie nurodė, kad **daugiausia pastabų sulaukiama dėl riboto garsinių leidinių asortimento (27 proc.)** (8 pav.). Antroje pozicijoje – **pastabos dėl garsinių leidinių kokybės (23 proc.)** ir „kiti“ trūkumai (23 proc.):

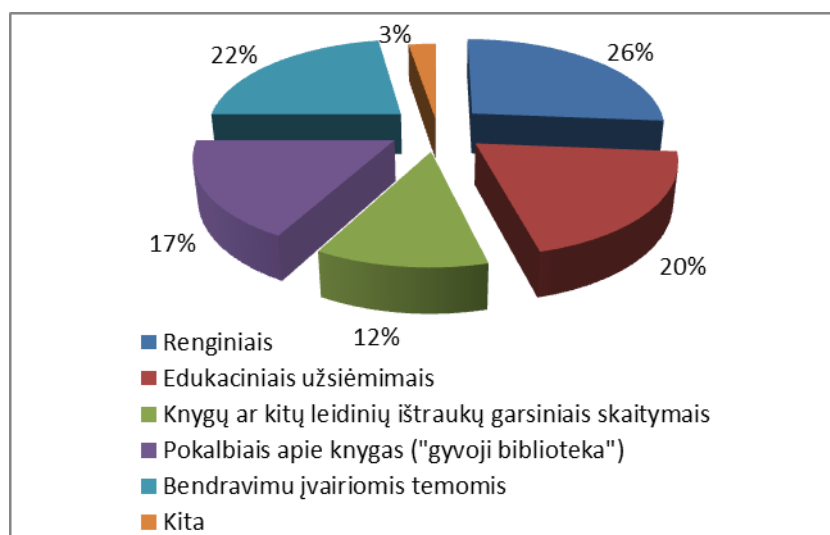
- ✓ „Nepatinka diktorių – savanorių darbas“
- ✓ „Subraižyti diskai. Trūksta leidinių rusų kalba. Sumaišyti diskai ir dėklai (pavadinimai neatitinka)“
- ✓ „Pagyvenusiems žmonėms nepatinka kai kurie įgarsintojai, per greitas skaitymo tempas“

- ✓ „Dėl senatvės ypatumų kai kurie įrašai seneliams yra sunkiai suprantami, nes per greitas skaitymo tempas. Ilgesnių pauzių tarp numerių. Ir tarp muzikos kūrinų“
- ✓ „Kadangi garsinės knygos atsivežamos iš Kauno LAB ir keičiamos naujomis kartą per mėnesį, kartais susidaro nepatogumų vartotojams dėl jų pakeitimo naujomis dažnumo“
- ✓ „Netenkina įgarsinimo kokybė“.

8 pav. LAB teikiamų paslaugų kokybės trūkumai (N=18)

Viena pagrindinių įmonės, įstaigos ar organizacijos sėkmingos veiklos ir jos teikiamų paslaugų plėtros prielaidų – vartotojų poreikių ir jų lūkesčių tenkinimas. Teikiamų paslaugų kokybės gerinimas skatina esamų vartotojų lojalumą, užtikrina potencialių vartotojų pritraukimą ir padeda formuoti teigiamą paslaugų teikėjo įvaizdį visuomenėje. Tyrėjų nuomone, LAB PP darbuotojai geriausiai pastebi ir gali nusakyti, kokiomis dar paslaugomis LAB galėtų praturtinti vartotojų gyvenimą (8 anketos klausimas). Į klausimą atsakė 80 proc. tiriamųjų (9 pav.), kurie pažymėjo, kad **labiausiai vartotojus galėtų sudominti LAB renginiai (26 proc.), susitikimai, skirti bendravimui įvairiomis temomis (22 proc.) ir edukaciniai užsiėmimai (20 proc.)**.

9 pav. Kitos LAB vartotojams aktualios paslaugos (N=33)

Paskutiniame (9-ajame) anketos klausime **LAB PP darbuotojai paprašyti išsakyti savo pageidavimus, pasiūlymus dėl bendradarbiavimo su LAB tobulinimo ar teikiamų paslaugų vartotojams gerinimo.** Į šį klausimą atsakė kas trečias respondentas (32 proc.), dalis atsakymų – padėka LAB už skaitytojams teikiamas paslaugas:

- ✓ „*Viskuo esame patenkinti, nusiskundimų ir pasiūlymų neturime. Ačiū už bendradarbiavimą ir už mūsų gyventojų dienų praskaidrinimą*“
- ✓ „*Bendradarbiavimas tenkina*“
- ✓ „*Dėkojame LAB Kauno padalinio vyriausiajai bibliotekininkei Irenai Blaževičienei už nuoširdų bendradarbiavimą, pageidavimų išpildymą ir rekomendacijas*“
- ✓ „*Dėkojame už bendrystę. Sėkmės visuose ateinančiuose darbuose*“
- ✓ „*Bendradarbiavimu bei paslaugų teikimu esame patenkinti*“
- ✓ „*Šiuo metu tenkina, kadangi esame tame pačiame mieste*“.

Kiti respondantai **pasiūlė:**

- ✓ „*Organizuoti daugiau susitikimų LAB filiale. Įgarsinti daugiau įvairių renginių*“
- ✓ „*Mūsų vaikai ir jaunimas su negalia mėgsta lankytis ir dalyvauti edukaciniuose užsiėmimuose, tai mums tikrai būtų aktualu*“
- ✓ „*Nors esame toli nuo Vilniaus, bet norėtusi, kad nors kartą per metus atvyktų LAB atstovai su rašytoju ar skaitovu pristatyti naujas knygas ar parodą, skirtą regėjimo negalia turintiems vartotojams*“
- ✓ „*[...] būtų šaunu, jei LAB atvežtų vieną kitą profesionalų renginį, kuris padėtų informuoti visuomenę apie LAB veiklą, apie neįgaliųjų poreikius ir jų sprendimo galimybes. Mes tą darome ir vietoje, bet čia jau būtų kitas, aukštesnis lygis. Taip pat būtų labai šaunu sulaukti – ar kartu su kažkuo, ką jau minėjau, ar atskirai pramoginio renginio – juk Lietuvoje turime puikių aklų dainininkų, rašytojų, skaitovų ir pan. Toks pramoginio pobūdžio renginys (ar jo dalis) būtų puiki reklama ir LASS, ir LAB, kuris, tikėtina, sudomintų žmones, padėtų pritraukti naujų narių ir skaitytojų. Taip pat būtų šaunu – vienkartiniai specialistų, pvz., psichologų, menininkų, amatininkų vizitai, kurie pamokytų ko nors netradicinio – amato ar meno, ką galėtų daryti aklieji. Lietuvos mastu LAB ar LASS galėtų suorganizuoti kokią nors mugę ar kitaip pavadintą šventę, kurioje aklieji galėtų pademonstruoti, ką sugeba. Galbūt ją būtų galima suderinti su Aklųjų maldos diena, kai į vieną vietą suvažiuoja visos Lietuvos aklieji. Tokioje amatų ir menų mugėje galėtume pamatyti, kas ką sugeba, suprastume, ko norėti, ką patys norėtume pabandyti*“
- ✓ „*Vartotojai pageidauja naujai išleistos literatūros, kad nebūtų perrašomos senos knygos*“
- ✓ „*Įgarsintas knygas gauname iš Panevėžio filialo. Visada laiku ir greitai gaunamos įgarsintos, Brailio raštu knygos bei žurnalai, ačiū jiems. Pageidavimas ar prašymas būtų dėl įgarsinimo. Daug knygų yra įgarsinta savanorių ir deja nepatinka mūsų skaitytojams. Neaiškiai skaitomas tekstas, traškesys, per greit skaitomas tekstas. Tai pagrindiniai nusiskundimai. Dar prašymas būtų, kad kompaktą būtų galima klausyti nuo tos vietos, kada buvo sustabdytas. Dabar įjungus grotuvą vėl skaito nuo pradžių. Gal būt čia ir neįmanomas dalykas, bet silpnaregiai labai šito pageidauja*“
- ✓ „*Kad LAB daugiau atsižvelgtų į filialų pageidavimus dėl knygų pasirinkimo*“.

II. LAB PASLAUGŲ PUNKTŲ VARTOTOJAMS TEIKIAMŲ PASLAUGŲ VERTINIMAS (VARTOTOJŲ POŽIŪRIU)

Respondentų charakteristikos

Vartotojų, aptarnaujamų LAB PP, skaičius. SAC 2016 m. veiklos ataskaitos duomenimis, LAB PP aptarnaujamų vartotojų skaičius palyginti su 2015 m. sumažėjo 10 proc. Iš viso LAB PP buvo aptarnaujami **1675** vartotojai. Daugiausia tokių vartotojų buvo Šiaulių filiale (511), Vilniuje ir Panevėžyje (po 340), Klaipėdoje (251) ir Kaune (233) (11 lentelė).

11 lentelė. LAB PP aptarnaujamų vartotojų skaičius

	2015 m.	2016 m.	Padidėjo/ Sumažėjo
Vilnius	515	340	-175
Kaunas	210	233	+23
Klaipėda	269	251	-18
Šiauliai	529	511	-18
Panevėžys	338	340	+2
Ukmergė	–	–	–
Iš viso	1861	1675	-186

Vartotojų, skaitančių garsinius leidinius, skaičius. SAC 2016 m. veiklos ataskaitos duomenimis, vartotojų, skaitančių garsinius leidinius, visuose LAB padaliniuose, išskyrus Kauno ir Ukmergės, mažėja (12 lentelė). Per metus jų sumažėjo 6,85 proc. Labiausiai jų sumažėjo Vilniuje. Mažėjimui įtakos turi vartotojų amžius ir silpstanti sveikata, mažėjantis noras ir galimybės skaityti. Didėja virtualių vartotojų skaičius, tad ir klausančiųjų garsinius leidinius daugėja: prie **2829** pridėjus **400** virtualius klausytojus (kai kurie jų yra ir ne virtualūs skaitytojai), 2016 m. skaitančiųjų garsinius leidinius buvo **3229**.

12 lentelė. Garsinius leidinius skaitančių vartotojų skaičius

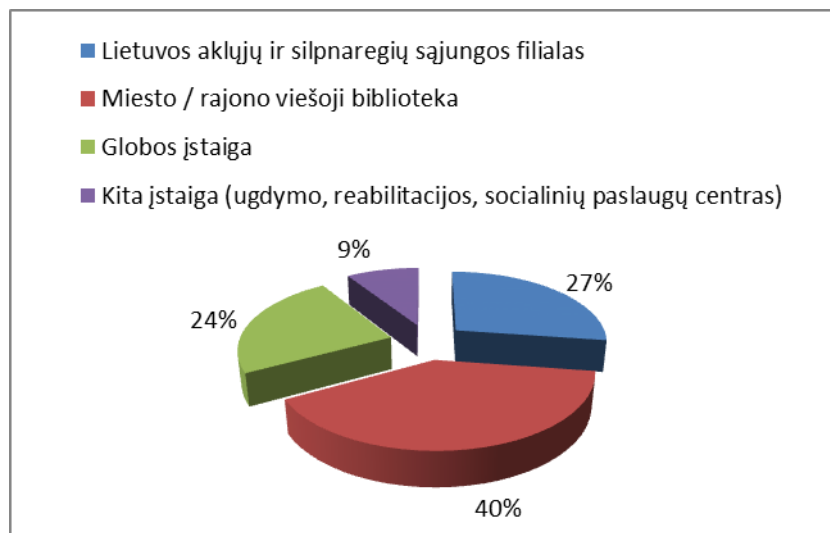
	2015 m.	2016 m.	Padidėjo / Sumažėjo
Vilnius	906	685	-221
Kaunas	483	520	+37
Klaipėda	395	390	-5
Šiauliai	720	688	-32
Panevėžys	465	471	-6
Ukmergė	68	75	+7
Iš viso	3037	2 829	-208

2016 m. bendras vartotojų, skaitančių garsinius leidinius skaičius buvo **2829**, iš jų: **LAB filialuose 1168** skaitytojai, **LAB PP - 1661** (13 lentelė).

13 lentelė. LAB filialuose ir PP garsinius leidinius skaitančių vartotojų skaičius

	Iš viso 2016 m.	LAB filialai	LAB PP
Vilnius	685	345	340
Kaunas	520	290	230
Klaipėda	390	139	251
Šiauliai	688	185	503
Panevėžys	471	134	337
Ukmergė	75	75	-
Iš viso	2829	1168	1661

Tyrimė dalyvavo **88 LAB PP vartotojai** (arba 5,3 proc. 2016 m. LAB PP vartotojų), iš jų 36 vyrai (41 proc. visų apklaustų respondentų) ir 52 moterys (59 proc.). **Didžioji dalis tyrime dalyvavusiųjų respondentų LAB paslaugas gauna apskričių arba miestų / rajonų savivaldybių VB (40 proc.),** 27 proc. vartotojų LASS filialuose, 24 proc. apklaustųjų globos įstaigose (10 pav.).

10 pav. *Paslaugų LAB vartotojams teikėjai*

Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO, 1948) siūlymu suaugusio žmogaus gyvenimo tarpsniai skirstomi taip:

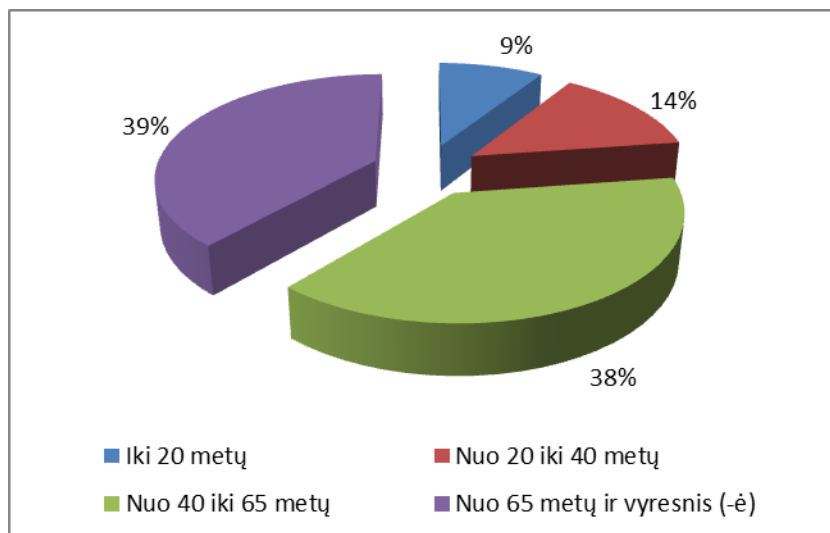
- ✓ iki 44 m. – jaunas amžius
- ✓ 45-59 m. – vidutinis amžius
- ✓ 60-74 m. – pagyvenęs, bet vis dar aktyvus asmens amžius
- ✓ 75-90 m. – senas amžius
- ✓ 90 m. ir daugiau – ilgaamžis.

Šiam tyrimui respondentų amžiaus tarpsnių skirstymui pasirinkta raidos psichologijoje taikoma suaugusiojo žmogaus gyvenimo tarpsnių periodizacija:

- ✓ 20-40 m. – jauno suaugusio amžiaus tarpsnis
- ✓ 40-65 m. – pagyvenusio suaugusiojo amžiaus tarpsnis
- ✓ nuo 65 m. – seno amžiaus tarpsnis.

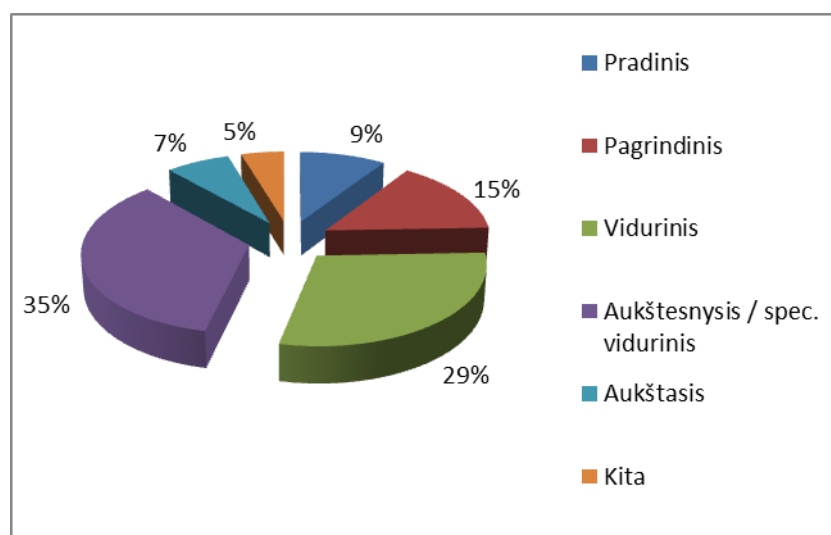
Daugiausia tyrime dalyvavo 65 metų ir vyresnio amžiaus (39 proc.) arba 40-65 metų amžiaus (38 proc.) LAB PP vartotojų (11 pav.).

11 pav. LAB PP vartotojų pasiskirstymas pagal amžių (N=88)

Respondentų išsilavinimas įvairus, bet **daugiausia iš jų turėjo aukštesnįjį / specialųjį vidurinį (35 proc.) arba vidurinį (29 proc.) išsilavinimą** (12 pav.).

12 pav. Respondentų išsilavinimas (N=86)

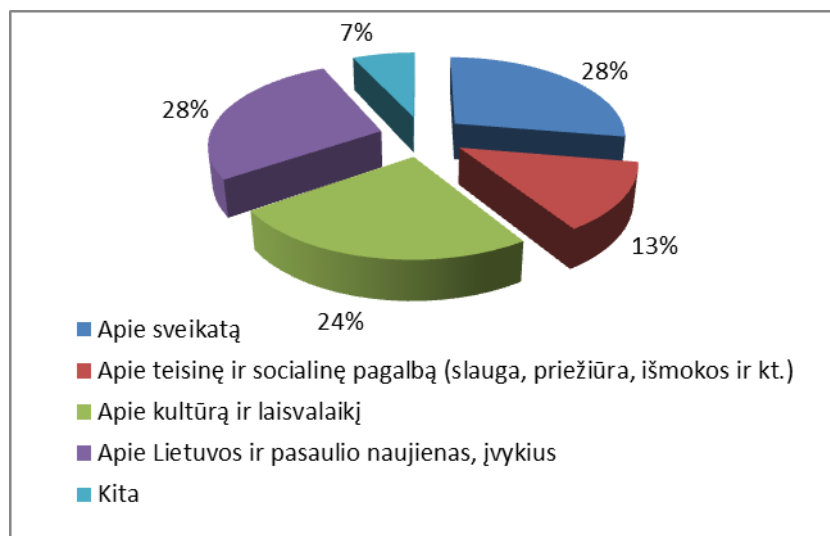
Tyrimo rezultatai

Žinios, nuostatos, įgūdžiai ir kitos būtinosios kompetencijos, reikalingos žmonių socializacijai bei pilnaverčiam gyvenimui visuomenėje formuojamos aktyviai naudojantis įvairiomis medijomis (televizijos ir radijo laidomis, internetu, spauda) ar kitais informacijos šaltiniais (muziejai, bibliotekos). Šiuolaikiniame pasaulyje socialinės informacijos išteklių yra išties labai gausūs ir įvairūs. Tačiau viena iš socialinių, ekonominių ir kultūrinių problemų yra tame, kaip rasti ar gauti reikiamą informaciją. Kita vertus, reikėtų nepamiršti, kad informacijos prieinamumas negalėtų turintiems žmonėms, ypač regos neįgaliesiems, yra labai svarbus siekiant užtikrinti, kad ši visuomenės grupė nebūtų išstumta, izoliuota iš ekonominio bei socialinio gyvenimo sričių.

Ieškant gyvenimui reikalingos informacijos, svarbi paties asmens motyvacija bei pastangos, todėl tyrimo metu buvo domėtasi, kokia informacija domina ir yra aktuali LAB PP vartotojams (1

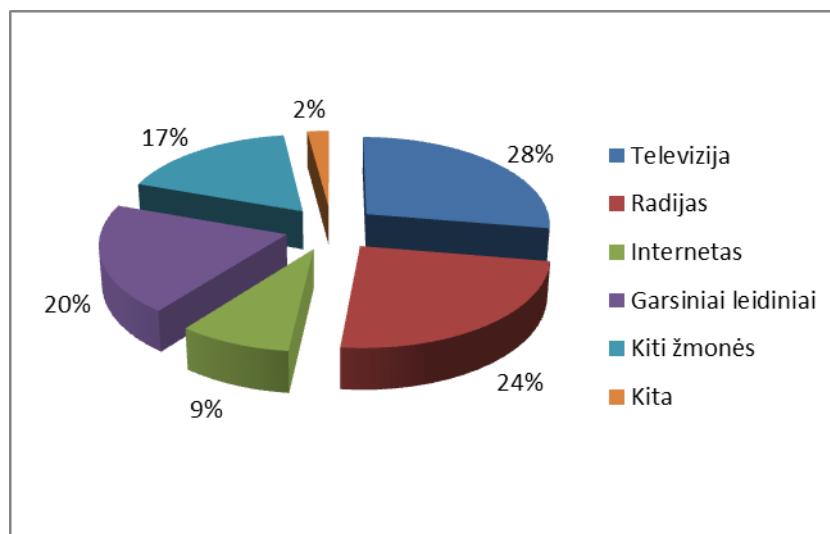
anketos klausimas). Atsakymų rezultatai rodo (13 pav.), kad **tiriamuosius labiausiai domina Lietuvos ir pasaulio aktualijos bei klausimai, susiję su sveikata** (šių kategorijų įverčiai vienodi, po **28 proc.**). Ne mažiau svarbios respondentams kultūros ir laisvalaikio temos (**24 proc.**). Mažiausias įvertis (7 proc.) skirtas atsakymų kategorijai „kita“, kuriai apibūdinti vartotojai pažymėjo šiuos teiginius:

- ✓ „Psichologija“
- ✓ „Išvykos ir edukaciniai užsiėmimai“
- ✓ „Muzikinės laidos“
- ✓ „Apie daržoves, gėles, maisto gaminimą, buitines darbus ir pan.“
- ✓ „Grožinė literatūra, poezija, apie keliones“
- ✓ „Istorija“
- ✓ „Religinės“ temos
- ✓ „Apie buitį, įvairūs patarimai“.

13 pav. Respondentams aktuali informacija (N=88)

Tyrimo duomenys rodo, kad **pagrindiniai informacijos šaltiniai** LAB PP vartotojams yra **televizija (28 proc.) ir radijas (24 proc.)**. Taip pat populiarios informacijos gavimo priemonės – **garsiniai leidiniai (20 proc.)** (14 pav.).

14 pav. Informacijos gavimo šaltiniai (N=88)

Aklieji ir silpnaregiai skaito įvairiais būdais. Daugumai silpnaregių pakanka stambesnio (12 ar didesnis) šrifto ir gero informacijos išdėstymo. Tačiau rimtesnių regėjimo problemų turintiems asmenims informaciją reikia pateikti kitokia, jiems labiau tinkama forma. Tai gali būti:

- ✓ padidintas šriftas
- ✓ garsinis įrašas kasetėje ar kompaktinėje plokštelėje
- ✓ Brailio raštas
- ✓ elektroninis dokumento pavidalas diskelyje, kompaktiniame diske ar internete [31].

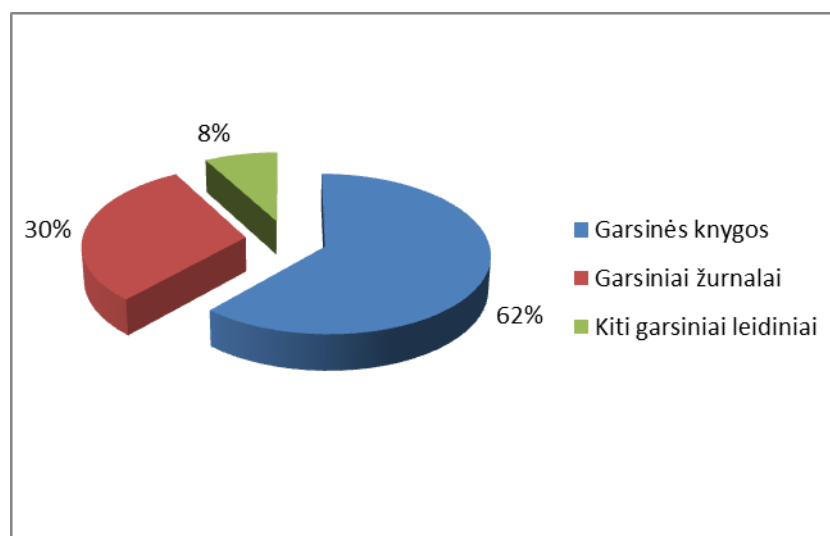
Šio tyrimo metu siekta iširti **LAB PP vartotojų, skaitančių garsinius leidinius, poreikius.**

LAB SAC 2016 m. veiklos ataskaitos duomenimis, praeitais metais buvo išduoti **108 509** garsiniai leidiniai. Šių leidinių išduotis per metus sumažėjo 2,74 proc. Daugiausia mažėjo Kauno ir Ukmergės filialuose. Tam įtakos turi vartotojų senėjimas ir gebėjimas suprasti tekstą. Garsinių leidinių išduotis gana ryškiai padidėjo Panevėžio ir Šiaulių filialuose. Virtuali garsinių leidinių išduotis augo, per metus parsisiųsti 28053 leidiniai. Bendra garsinių leidinių išduotis **136 562** leidiniai. Vienam skaitytojui vidutiniškai per metus išduoti **25** garsiniai leidiniai (14 lentelė).

14 lentelė. *Garsinių leidinių išduotis*

	2015 m.	2016 m.	Padidėjo / Sumažėjo
Vilnius	23 487	23 529	+42
Kaunas	23 462	19 124	-4 338
Klaipėda	23 568	23 522	-46
Šiauliai	21 568	22 236	+668
Panevėžys	17 345	18 420	+1 075
Ukmergė	2 127	1 678	-449
Iš viso	111 557	108 509	-3 048

Tyrimo metu nustatyta, kad **populiariausi LAB PP vartotojų tarpe garsiniai leidiniai yra knygos (62 proc.)**. Rečiau skaitomi garsiniai žurnalai (30 proc.), mažiausiai – rinkiniai senyvo amžiaus žmonėms ir kiti garsiniai leidiniai (dokumentai, straipsniai ir pan.) (15 pav.).

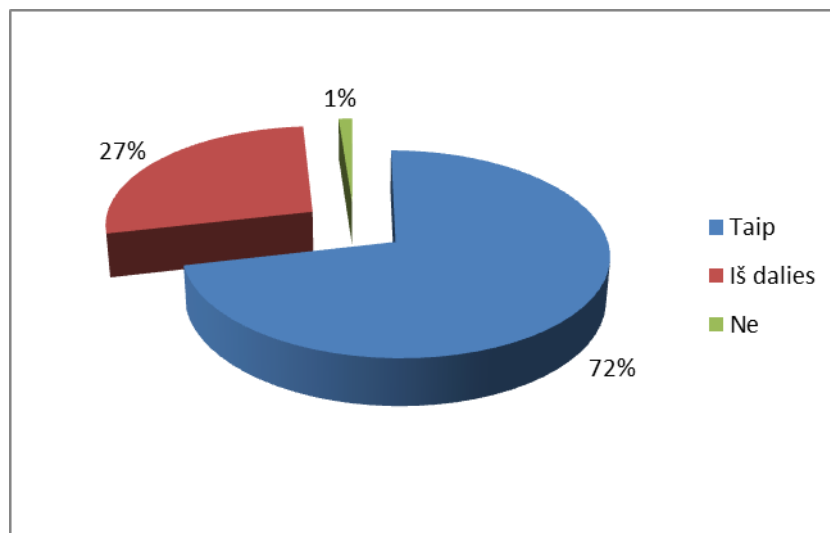
15 pav. *Garsinių leidinių populiarumas (paklausa) (N=87)*

Tyrimo metu bandyta iširti ne tik **esamų** (aktyviai skaitančių LAB garsinius leidinius), bet ir **potencialių** (dėl regos ar kitos negalios galinčių juos skaityti) **vartotojų poreikius**, todėl reikėtų pažymėti, kad pasirinkusieji atsakymo variantą „kiti garsiniai leidiniai“, **nurodė ne tik skaitomus**

(ar klausomus) leidinius („Garsinis laikraštis „Akistata“, „Garsiniai dokumentai – teisės aktai, Neįgaliųjų konvencija“, „Skaitau Brailio raštu grožinę literatūrą“, „CD muzika“ (2 respondentai), „Muzikiniai įrašai iš aklujų renginių“), **bet ir pažymėjo:**

- ✓ „Neskaitau“ (3 respondentai)
- ✓ „Šiuo metu neskaitau, nes dėl aukšto kraujo spaudimo užia ausyse, todėl klausytis yra sunku“.

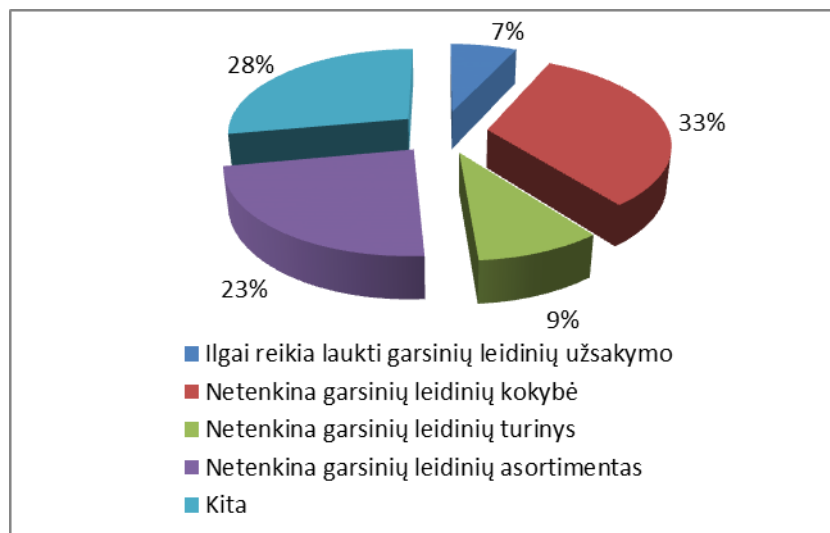
Dauguma respondentų (72 proc.) LAB teikiamų paslaugų kokybe yra patenkinti, 27 proc. tiriamųjų paslaugos tenkina „iš dalies“, tik 1 vartotojas (1 proc.) iš 95 proc. (N=84) atsakiusių į šį klausimą jas įvertino neigiamai (16 pav.).

16 pav. LAB teikiamų paslaugų kokybės vertinimas (N=84)

Kas trečias respondentas (33 proc., N=29), atsakydamas į 5 anketos klausimą „Kokių pastabų dėl LAB teikiamų paslaugų kokybės Jūs turite?“ (17 pav.), nurodė, kad **labiausiai vartotojus netenkina garsinių leidinių kokybė (33 proc.)** ir „kiti“ **trūkumai**, kuriuos respondentai apibūdino sekančiais:

- ✓ „Ilgai reikia laukti naujo numerio žurnalo „Mūsų žodis“, gal reiktų jo daugiau tiražų, kad greičiau pasiektų skaitytoją“
- ✓ „Norėčiau gauti grotuvą, nes iš TPNC labai prastos kokybės“
- ✓ „Nepatinka diktorių darbas, ypač savanorių“
- ✓ „Trūksta žurnalų, straipsnių rinkinių, istorinių knygų, įvairesnės tematikos knygų, daugiau įvairesnių grožinių knygų“ (4 respondentai)
- ✓ „Nepatinka, kai sustabdžius kompaktą ir kitą kartą įsijungus, reikia laukti ir surasti norimą skyrių“ (2 respondentai)
- ✓ „Pasigendu dramaturgijos, pasitaiko įrašų, kai girdisi „nešvarus“ garsas“
- ✓ „Pasitaiko ištrintų fragmentų knygoje, seni įrašai“
- ✓ „Reikia daugiau“ (leidinių).

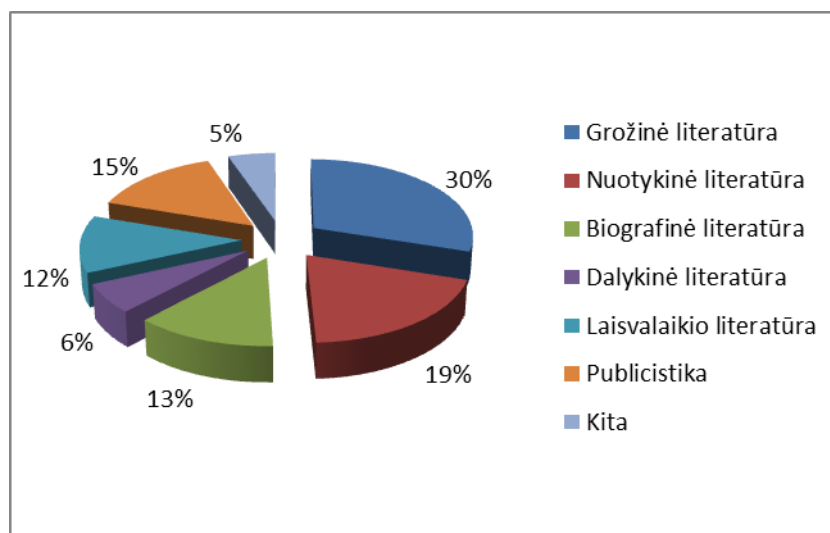

17 pav. LAB teikiamų paslaugų kokybės trūkumai (N=29)

Siekiant iširti respondentų skaitymo poreikius, buvo klausama, kokio žanro garsinius leidinius jie mėgsta skaityti (6 klausimas) (18 pav.). Atsakiusieji nurodė, kad **daugiausia skaitomi žanrai yra grožinė literatūra** (romanai, apsakymai, novelės) (**30 proc.**), **nuotykinės literatūros kūriniai** (detektyvai, kriminaliniai romanai) (**19 proc.**) ir **biografinė literatūra** (atsiminimai, žymių žmonių biografijos ir pan.) (**13 proc.**).

Pasirinkę atsakymo variantą „kita“ (5 proc.) respondentai pažymėjo:

- ✓ „Istorinio žanro literatūrą, romanus“ (7 respondentai)
- ✓ „Fantastiką“ (2 respondentai)
- ✓ „Apie vykstančias šventes“
- ✓ „Geografinę literatūrą (kelionių, svečių šalių aprašymai)“ (2 respondentai)
- ✓ „Muzika, dainos, eilėraščiai, pasakos“.

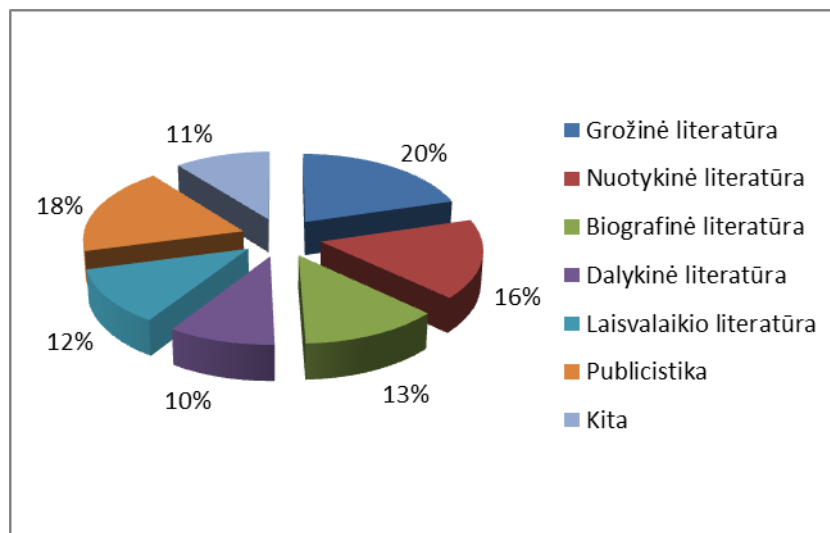

18 pav. Populiariausi garsinių leidinių žanrai (N=84)

66 proc. tyrimo dalyvių, atsakydami į 7 anketos klausimą „Kokio žanro garsinių leidinių Jūs pasigendate“, **pažymėjo, kad LAB PP galėtų būti didesnė grožinės literatūros pasiūla (20 proc.)**, **publicistikos žanro leidinių (18 proc.)** ir **nuotykinės literatūros žanro kūrinių (16 proc.)** (19 pav.).

Pasirinkę atsakymo variantą „kita“ (11 proc.) pažymėjo, kad jie pasigenda:

- ✓ „Klasikos kūrinių“
- ✓ „Istorinio žanro literatūros“
- ✓ „Fantastikos žanro leidinių“ arba „Mokslinės fantastikos“
- ✓ „Religinės tematikos leidinių“ (2 respondentai)
- ✓ „Geografinės literatūros (kelionių, kitų šalių aprašymai)“
- ✓ „Lietuvių autorių, kurios renkamos Metų knygos nominacijai“
- ✓ „Dramų, pjesių, komedijų, tragedijų“
- ✓ „Apie gyvūnus, gamtą“
- ✓ „Lietuvių, latvių rašytojų romanų“
- ✓ „Muzikos, dainų, eilėraščių, pasakų“.

19 pav. Garsinių leidinių žanrai, kurių pasigenda vartotojai (N=58)

SAC ataskaitos duomenimis, kiekvienais metais LAB vyksta daug renginių. 2016 m. vyko **606 renginiai** (74 reng. mažiau nei 2015 m.). Renginių gausa išsiskyrė Vilnius ir Klaipėda, kituose filialuose renginių vyksta maždaug vienodas skaičius. Didžiausias renginių dalyvių skaičiaus padidėjimas, lyginant su 2015 m., įvyko Vilniuje ir Ukmergėje. Daug gražių, įvairių ir prasmingų renginių rengiama Šiauliuose, Klaipėdoje. Gražiai bendraujama su skaitytojais, literatais ir kitais saviveiklininkais. Visur surengta daug parodų, edukacinių vakarų, ekskursijų. Į renginius ateina ne tik regos neįgalieji, bet ir rajonų gyventojai. Renginiai reklamuojami svetainėje, socialiniame Facebook tinkle, per radiją, spaudą. Visa tai turi įtakos LAB žinomumui.

15 lentelė. LAB renginių ir jų lankytojų skaičius

	Vilnius 2016/2015	Kaunas 2016/2015	Klaipėda 2016/2015	Šiauliai 2016/2015	Panevėžys 2016/2015	Ukmergė 2016/2015	Iš viso 2016/2015
Renginių skaičius	153/162	84/81	72/134	79/106	78/114	140/83	606/680
Lankytojų skaičius iš viso	4 058/3 600	1 183/1 281	2 751/1 572	2 040/2 126	1 601/1 841	1 403/737	13 036/11 175
Iš jų – neregijai lankytojai	1 279/835	751/862	926/492	1 082/1 311	1 107/1 215	1 068/475	6 213/5 190

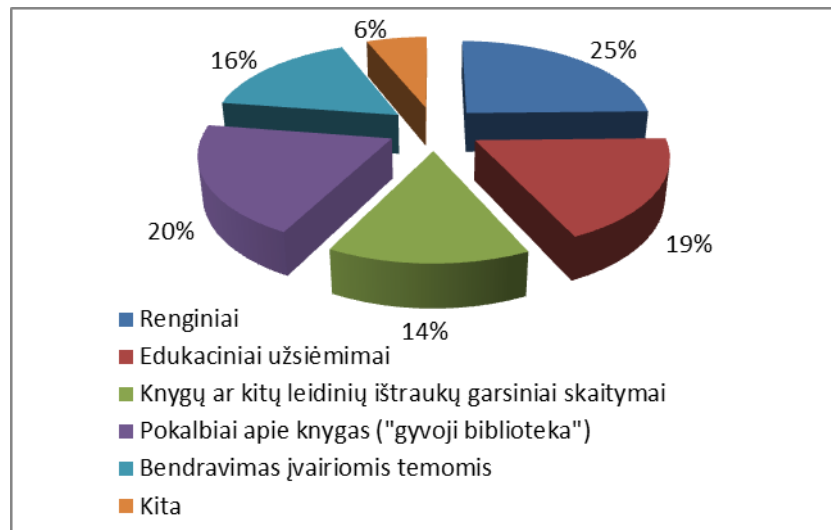
16 lentelė. LAB renginių filialuose ir PP skaičius

	Iš viso 2016 m.	LAB filiale	LAB PP
Vilnius	153	153	-
Kaunas	84	74	10
Klaipėda	72	67	5
Šiauliai	79	64	15
Panevėžys	78	67	11
Ukmergė	140	140	-
Iš viso	606	565	41

Kaip ir pirmojo tyrimo metu (apklausiant LAB PP darbuotojus), vartotojams pateiktas klausimas „Kokiomis paslaugomis LAB galėtų praturtinti Jūsų gyvenimą?“ (8 anketos klausimas), į kurį atsakė 82 proc. respondentų (20 pav.). Atsakiusieji pažymėjo, kad **labiausiai jie pageidauja** (tikėtina, kad juose ir dalyvautų) **LAB renginių (25 proc.)**, taip pat respondentams **būtų įdomūs pokalbiai apie knygas („gyvoji biblioteka“)** (20 proc.) ir **edukaciniai užsiėmimai (19 proc.)**.

Pasirinkę atsakymo variantą „kita“ (6 proc.) pažymėjo savo pageidavimus:

- ✓ „Išvykomis“
- ✓ „Būtų puiku, jei knygos būtų pristatomos į namus. Tačiau suprantu, jog mano atveju tai neįmanoma, nes gyvenamąją vietą deklaruoju mieste, o faktiškai gyvenu kaime ir netgi kitame rajone“
- ✓ „Naujų leidinių anonsų - atskirai išleisti CD“.

20 pav. Kitos LAB paslaugos, aktualios vartotojams (N=72)

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išvados

1. LAB PP vartotojai daugiausia renkasi garsines knygas. Populiariausi skaitomos literatūros žanrai – grožinė ir nuotykinė literatūra bei publicistika. Šio žanro leidinių pasiūla, respondentų nuomone, galėtų būti didesnė.
2. Nors garsinių leidinių asortimentą LAB PP darbuotojai vertina kaip pakankamą, tačiau dėl šių leidinių kokybės kriterijaus, bendrai vertinandami LAB teikiamų paslaugų kokybę, jie išsakė daugiausia pastabų. Darbuotojų nuomone, LAB PP galėtų būti didesnis laisvalaikio, nuotykinės literatūros ir kito žanro (knygų užsienio kalbomis, vaikiškų, klasikos ir pan.) leidinių asortimentas.
3. Didžioji dauguma LAB PP darbuotojų ir vartotojų LAB teikiamų paslaugų kokybę vertina teigiamai. Darbuotojai turi pastabų dėl nepakankamo garsinių leidinių asortimento, garsinių leidinių kokybės ir įgarsintojų darbo. Iš skaitytojų daugiausia nusiskundimų sulaukta dėl garsinių leidinių kokybės ir asortimento (pasigendama publicistikos, straipsnių rinkinių ir kito žanro leidinių).
4. Tyrimo metu respondentai išsakė savo pageidavimus ir lūkesčius dėl naujų LAB paslaugų. Darbuotojų nuomone, LAB PP paklausūs būtų LAB renginiai, bendravimas įvairiomis temomis ir edukaciniai užsiėmimai. Skaitytojai pageidauja renginių, pokalbių apie knygas („gyvosios bibliotekos“) ir edukacinių užsiėmimų. Respondentų pageidavimai leidžia daryti prielaidą, kad LAB tikslinga būtų ne tik nuolat informuoti LAB PP apie LAB leidybinę veiklą, bet ir aktyviau viešinti kitas LAB teikiamas vartotojams paslaugas, daugiau jų teikti ne tik LAB padaliniuose, bet ir, esant galimybėms, LAB PP.

Rekomendacijos

1. Parengti pageidaujamą ataskaitos struktūrą LAB PP, esantiems savivaldybių viešosioms bibliotekoms, ir pasiūlyti ją joms naudoti (LAB VAC vadovė).
2. Gerinti komunikaciją su teritoriniais padaliniais ir PP. Stiprinti darbą su PP darbuotojais, gauti iš jų grįžtamąjį ryšį (VAC vadovė, teritorinių padalinių vyriausiosios bibliotekininkės).
3. LASS PP darbuotojams dar kartą parodyti galimybę atsisiųsti naujausius garsinius „Mūsų žodžio“ numerius internetu ar naudojantis ELVIS (VAC vadovė, teritorinių padalinių vyriausiosios bibliotekininkės).
4. Rengiant garsinius leidinius, atsižvelgti į jų vartotojų – senjorų sveikatos būklę, galimybės klausyti garsinius leidinius ypatumus: susilpnėjusi klausa, aukštas kraujospūdis, sunku sutelkti dėmesį. Todėl diktoriaus, savanorių ir studijų operatoriams reikėtų pateikti pageidavimą dėl lėtesnio skaitymo tempo, raiškesnio tarimo, didesnių tarpų tarp skirsnių (direktorės pavaduotojas plėtrai).
5. Rekomenduoti teritoriniams LAB padaliniams pagal galimybes dažniau keisti knygas paslaugų punktuose (VAC vadovė, padalinių vyriausiosios bibliotekininkės).
6. Atsakingi už siuntų paslaugų punktams rengimą darbuotojai turėtų atidžiau atlikti savo pareigas: patikrinti, kad nebūtų supainioti dėklai ir CD (VAC).
7. Brandinti „Gyvosios bibliotekos“ idėją (direktorės pavaduotoja bibliotekinei veiklai, projektų vadybininkė).
8. Svarstyti naujų leidinių anonsų atskirame CD leidybą (LAB vadovai, Informacijos išteklių komisija).

BIBLIOGRAFINIŲ NUORODŲ SĄRAŠAS

1. Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos įstatai, p. 2, 13.4. Iš *Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjunga* [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 6 d.]. Prieiga per internetą: <<http://lass.lt/index.php?2080933153>>.
2. Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos centro tarybos 2015 m. veiklos ataskaita LASS XXVII Suvažiavimui, 2 p. Iš *Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjunga* [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 6 d.]. Prieiga per internetą: <<http://lass.lt/index.php?2044660213>>.
3. Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, 2 str. 1 p. Iš *Teisės aktų registras* [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 8 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.5A04D7CC7EF6/TAIS_464213>.
4. Bendroji 2016 metų bibliotekų ataskaita, 1 p. Iš *Lietuvos Respublikos kultūros ministerija* [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 9 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.lnb.lt/media/public/bibliotekininkui/statistika/statistika2016.pdf>>.
5. Alytaus Jurgio Kunčino viešosios bibliotekos 2016 m. veiklos ataskaita, 4 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
6. Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2016 m. veiklos ataskaita, 5-6 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
7. Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešosios bibliotekos 2016 metų veiklos ataskaita, 8 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
8. Druskininkų savivaldybės viešosios bibliotekos ir padalinių veiklos ataskaita 2016 m., 3 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
9. Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos 2016 metų veiklos ataskaita, 8 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
10. Ignalinos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos veiklos ataskaita 2016, 7 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
11. Jurbarko rajono savivaldybės viešoji biblioteka 2016 metų veikla, 3 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
12. Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos 2016 metų veiklos ataskaita, 5 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
13. Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos 2016 metų veiklos ataskaita, 4 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų

- ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
14. Kupiškio rajono savivaldybės viešųjų bibliotekų 2016 metų veiklos ataskaita, 17 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
15. Mažeikių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2016 metų veiklos ataskaita, 5-6 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
16. Molėtų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2016 metų tekstinė ataskaita, 5 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
17. Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos 2016 m. veiklos ataskaita, 6-7 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 11 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
18. Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešosios bibliotekos 2016 metų veiklos ataskaita, 7 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 11 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
19. Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos 2016 m. veiklos ataskaita, 4 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 11 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
20. Šakių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2016 metų veiklos ataskaita, 6 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 11 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
21. Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešosios bibliotekos veiklos ataskaita 2016, 11 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 11 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
22. Širvintų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2016 metų veiklos ataskaita, 5 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 11 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
23. Trakų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2016 metų veiklos ataskaita, 2 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 11 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
24. Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos veiklos ataskaita už 2016 metus, 4 p. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2016 [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 11 d.]. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/drive/folders/0B_-73IZKEJy5dG5mN1N1VXAyc2M>.
25. Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos 2015, 2016. Iš *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 22 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.lnb.lt/paslaugos/bibliotekoms/lietuvos-biblioteku-statistika/savivaldybiu-viesuju-biblioteku-ataskaitos>>.

26. Socialinė apsauga. Iš *Oficialiosios statistikos portalas*, Socialinė apsauga, Socialinių paslaugų tyrimas, Globos įstaigos [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 12 d.]. Prieiga per internetą: <<https://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize>>.
27. Socialinė apsauga. Iš *Oficialiosios statistikos portalas*, Socialinė apsauga, Socialinių paslaugų tyrimas, Globos įstaigos [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 12 d.]. Prieiga per internetą: <<https://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize>>.
28. Klaipėdos regos ugdymo centro nuostatai, p. 16.3.9. Iš *Klaipėdos regos ugdymo centras*, Administracinė informacija, Nuostatai [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 15 d.]. Prieiga per internetą: <<http://ruc.lt/node/11>>.
29. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras, Pagrindinė paskirtis ir kitos paskirtys. Iš *AIKOS* [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 15 d.]. Prieiga per internetą: <<https://www.aikos.smm.lt/Registrai/Svietimo-ir-mokslo-institucijos>>.
30. BĮ Vilniaus miesto socialinės paramos centro 2016 m. veiklos ataskaita, 31 p. Iš *Vilniaus miesto Socialinės paramos centras*, Veikla, 2016 m. veiklos ataskaita [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 15 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.spcentras.lt/page/upload/Veiklos_ataskaita_2016.pdf>.
31. Informacija visiems kaip jūsų informaciją pateikti klientams su regos negalia [interaktyvus]. [žiūrėta 2017 m. gegužės 17 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.musuzodis.lt/lass/access/access.htm>>.

PRIEDAI

1 PRIEDAS

ANKETA

Gerbiamas Respondente,

Lietuvos aklųjų biblioteka (toliau – LAB) atlieka tyrimą, kuriuo siekia išsiaiškinti Jūsų nuomonę apie LAB vartotojams teikiamas paslaugas ir šių paslaugų atitikimą klientų poreikiams. Mums labai svarbi Jūsų nuomonė, todėl būtume dėkingi, jei maloniai skirtumėte laiko ir atsakytumėte į pateiktus klausimus. Anketa yra anoniminė ir ši informacija bus naudojama tik veiklos analizei.

Atsakydami į klausimus, prašome Jums tinkamą atsakymą pažymėti ✓ arba įrašyti savo komentarą.

1. Kokią įstaigą Jūs atstovaujate teikdami LAB paslaugas vartotojams?

- Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos filialą
- Miesto / rajono viešąją biblioteką
- Globos įstaigą
- Kitą įstaigą (ugdymo, reabilitacijos, socialinių paslaugų/paramos centras)

2. Kiek registruotų LAB vartotojų (vidutiniškai) per metus Jūs aptarnaujate?

- 1 – 10
- 11 – 30
- 31 ir daugiau

3. Kokie garsiniai leidiniai populiariausi LAB vartotojų tarpe? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Garsinės knygos
- Garsiniai žurnalai
- Garsiniai rinkiniai senyvo amžiaus žmonėms

4. Ar tenkina LAB vartotojus garsinių leidinių asortimentas? Jeigu atsakėte „Taip“, pereikite prie 6 klausimo.

- Taip
- Iš dalies
- Ne

5. Kokio žanro garsinių leidinių nepakanka ar dažniausiai pasigenda vartotojai? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Grožinės literatūros (romanai, apsakymai, novelės)
- Nuotykių literatūros (detektyvai, kriminaliniai romanai)
- Biografinės literatūros (atsiminimai, žymių žmonių biografijos ir pan.)
- Dalykinės literatūros (politikos, verslo, ekonomikos temomis)
- Laisvalaikio literatūros (namai, šeima, kulinarija ir kt. temos)
- Publicistikos (žurnalai, straipsnių rinkiniai)
- Kita (įrašykite) _____

6. Ar tenkina vartotojus LAB teikiamų paslaugų kokybė? Jeigu atsakėte „Taip“, pereikite prie 8 klausimo.

- Taip
- Iš dalies
- Ne

7. Kokių pastabų dėl LAB teikiamų paslaugų kokybės turi vartotojai? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Ilgai reikia laukti garsinių leidinių užsakymo
- Netenkina garsinių leidinių kokybė
- Netenkina garsinių leidinių turinys
- Netenkina garsinių leidinių asortimentas
- Kita (įrašykite)_____

8. Kokiomis dar paslaugomis, Jūsų nuomone, LAB galėtų praturtinti vartotojų gyvenimą? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Renginiams
- Edukaciniais užsiėmimais
- Knygų ar kitų leidinių ištraukų garsiniais skaitymais
- Pokalbiais apie knygas („gyvoji biblioteka“)
- Bendravimu įvairiomis temomis
- Kita (įrašykite)_____

9. Kokie būtų Jūsų pageidavimai, pasiūlymai dėl bendradarbiavimo su LAB tobulinimo ar teikiamų paslaugų vartotojams gerinimo? _____

Dėkojame už Jūsų atsakymus.

ANKETA

Gerbiamas Respondente,

Lietuvos aklųjų biblioteka atlieka tyrimą, kuriuo siekia išsiaiškinti Jūsų nuomonę apie Lietuvos aklųjų bibliotekos (toliau – LAB) teikiamas paslaugas. Mums labai svarbi Jūsų nuomonė, todėl būtume dėkingi, jei atsakytumėte į pateiktus klausimus. Anketa yra anoniminė ir ši informacija bus naudojama tik veiklos analizei.

Atsakydami į klausimus, prašome Jums tinkamą atsakymą pažymėti ✓ arba įrašyti savo komentarą.

1. Kokia informacija Jus labiausiai domina? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Apie sveikatą
- Apie teisinę ir socialinę pagalbą (slauga, priežiūra, išmokos ir kt.)
- Apie kultūrą ir laisvalaikį
- Apie Lietuvos ir pasaulio naujienas, įvykius
- Kita (įrašykite) _____

2. Iš kokių šaltinių gaunate Jus dominančią informaciją? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Televizijos
- Radijo
- Interneto
- Garsinių leidinių (knygos, žurnalai)
- Kitų žmonių
- Kita (įrašykite) _____

3. Kokius LAB garsinius leidinius Jūs skaitote? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Garsines knygas
- Garsinius žurnalus
- Kita (įrašykite) _____

4. Ar esate patenkintas (-a) LAB teikiamų paslaugų kokybe? Jei atsakėte „taip“, pereikite prie 6 klausimo.

- Taip
- Iš dalies
- Ne

5. Kokių pastabų dėl LAB teikiamų paslaugų kokybės Jūs turite? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Ilgai reikia laukti garsinių leidinių užsakymo
- Netenkina garsinių leidinių kokybė
- Netenkina garsinių leidinių turinys
- Netenkina garsinių leidinių asortimentas
- Kita (įrašykite) _____

6. Kokio žanro garsinius leidinius Jūs mėgstate skaityti? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Grožinę literatūrą (romanai, apsakymai, novelės)
- Nuotykių literatūrą (detektyvai, kriminaliniai romanai)

- Biografinę literatūrą (atsiminimai, žymių žmonių biografijos ir pan.)
- Dalykinę literatūrą (politikos, verslo, ekonomikos temomis)
- Laisvalaikio literatūrą (namai, šeima, kulinarija ir kt. temos)
- Publicistiką (žurnalai, straipsnių rinkiniai)
- Kita (įrašykite) _____

7. Kokio žanro garsinių leidinių Jūs pasigendate? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Grožinės literatūros (romanai, apsakymai, novelės)
- Nuotykių literatūros (detektyvai, kriminaliniai romanai)
- Biografinės literatūros (atsiminimai, žymių žmonių biografijos ir pan.)
- Dalykinės literatūros (politikos, verslo, ekonomikos temomis)
- Laisvalaikio literatūros (namai, šeima, kulinarija ir kt. temos)
- Publicistikos (žurnalai, straipsnių rinkiniai)
- Kita (įrašykite) _____

8. Kokiomis paslaugomis LAB galėtų praturtinti Jūsų gyvenimą? Pažymėkite visus tinkančius atsakymų variantus.

- Renginiams
- Edukaciniais užsiėmimais
- Knygų ar kitų leidinių ištraukų garsiniais skaitymais
- Pokalbiais apie knygas („gyvoji biblioteka“)
- Bendravimu įvairiomis temomis
- Kita (įrašykite) _____

9. Kas Jums teikia LAB paslaugas?

- Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos filialas
- Miesto / rajono viešoji biblioteka
- Globos įstaiga
- Kita įstaiga (ugdymo, reabilitacijos, socialinių paslaugų/paramos centras)

10. Jūsų lytis

- Vyras
- Moteris

11. Jūsų amžius

- Iki 20 metų
- Nuo 20 iki 40 metų
- Nuo 40 iki 65 metų
- Nuo 65 metų ir vyresnis (-ė)

12. Jūsų išsilavinimas

- Pradinis
- Pagrindinis
- Vidurinis
- Aukštesnysis arba spec. vidurinis
- Aukštasis
- Kita (nurodykite) _____

Dėkojame už Jūsų atsakymus.

1 lentelė. LAB PP vartotojų aptarnavimas VB 2015-2016 m.

PASTABOS:

- Šioje lentelėje pateikti savivaldybių viešųjų bibliotekų metinių veiklos ataskaitų duomenys, kurie atspindi **bendrus kiekvienos bibliotekos struktūroje esančių visų padalinių** (miesto, kaimo filialų ir kt.) rodiklius.
- Per metus iš LAB gautų garsinių leidinių skaičius fiz. vnt. neanalizuotas, nes VB ataskaitos neturi vieningos struktūros. Ataskaitose šie duomenys pateikiami skirtingai. Vienos VB nurodo, kiek garsinių leidinių gauta per metus, kitos – koks bendras esamų ir gautų leidinių skaičius arba jie visai nepateikiami.
- Dėl rodiklio „Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius“ patikimumo: vienos ataskaitose nurodytas bendras (arba ataskaitose net ir detalizuojamas neįgaliųjų ir senjorų skaičius) šių grupių vartotojų skaičius, kitose – tik lankomų namuose vartotojų skaičius. Arba vienu metų t. p. VB ataskaitoje šis skaičius paminėtas, o kitų – ne.

	2015 m.	2016 m.	Padidėjo / Sumažėjo
Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius		8	
Iš jų regos neįgaliųjų vartotojų		3	
Vartotojus namuose aptarnauja			
Garsinių leidinių išduotis			
Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	561	532	-29
Iš jų regos neįgaliųjų vartotojų	29	28	-1
Vartotojus namuose aptarnauja			
1. VB darbuotojai			
2. soc. darbuotojai			
Garsinių leidinių išduotis	676	967	+291
Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius		2032	
Iš jų regos neįgaliųjų vartotojų			
Vartotojus namuose aptarnauja			
1. VB darbuotojai			
2. savanoriai			
Garsinių leidinių išduotis			
Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	834	655	-179
Iš jų regos neįgaliųjų vartotojų	25	33	+8
Vartotojus namuose aptarnauja			
1. VB darbuotojai			
2. savanoriai	382	378	-4
Garsinių leidinių išduotis	515	401	-114
Druskininkų savivaldybės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius			
Iš jų regos neįgaliųjų vartotojų	7	6	-1
Vartotojus namuose aptarnauja			
1. VB darbuotojai			
2. savanoriai			
3. soc. darbuotojai			
Garsinių leidinių išduotis	111	108	-3
Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius			
Iš jų regos neįgaliųjų vartotojų			
Vartotojus namuose aptarnauja			
1. savanoriai			
2. soc. darbuotojai			
Garsinių leidinių išduotis			
Ignalinos rajono savivaldybės viešoji biblioteka			

Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	194 / 1480	213 / 1331	+19 / -149
Iš jų regos neįgaliųjų	11	9	-2
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. VB darbuotojai			
2. savanoriai	22	22	
Garsinių leidinių išduotis	461	633	+172
Jurbarko rajono savivaldybės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	132 / 819	132 / 819	
Iš jų regos neįgaliųjų	9	8	-1
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. VB darbuotojai			
2. soc. darbuotojai			
3. savanoriai	283		
Garsinių leidinių išduotis	394	468	+74
Kazlų Rūdos savivaldybės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius			
Iš jų regos neįgaliųjų			
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
Garsinių leidinių išduotis			
Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	523 / 1506	550 / 1527	+27 / +21
Iš jų regos neįgaliųjų	35	35	
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. VB darbuotojai			
2. savanoriai	277	274	-3
Garsinių leidinių išduotis	194	194	
Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	246	244	-2
Iš jų regos neįgaliųjų	4	3	-1
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. savanoriai	145	130	-15
Garsinių leidinių išduotis	202	79	-123
Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	92	82	-10
Iš jų regos neįgaliųjų	7	4	-3
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. savanoriai	42	48	+6
Garsinių leidinių išduotis* (bendrai su leidiniais Brailio raštu)	83*	21*	-62
Mažeikių rajono savivaldybės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	190	213	+23
Iš jų regos neįgaliųjų	10	10	
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. VB darbuotojai			
2. savanoriai	157	99	-58
Garsinių leidinių išduotis* (bendrai su leidiniais Brailio raštu)	645*	561*	-84
Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	217	209	-8
Iš jų regos neįgaliųjų	9	5	-4
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. savanoriai	181	177	-4
Garsinių leidinių išduotis	216	179	-37
Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	486	284	-202
Iš jų regos neįgaliųjų	11	24	+13
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. savanoriai	216	208	-8
Garsinių leidinių išduotis	218	187	-31
Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	312	324	+12

Iš jų regos neįgaliųjų	16	9	-7
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. VB darbuotojai			
2. savanoriai	92	115	+23
Garsinių leidinių išduotis	107	156	+49
Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	100	247	+147
Iš jų regos neįgaliųjų	19	30	+11
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
Garsinių leidinių išduotis	1084		
Šakių rajono savivaldybės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius		118	
Iš jų regos neįgaliųjų		15	
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. savanoriai		92	
Garsinių leidinių išduotis		315	
Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	334	346	+12
Iš jų regos neįgaliųjų	6	3	-3
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. VB darbuotojai			
2. savanoriai	124	122	-2
Garsinių leidinių išduotis	297	120	-177
Širvintų rajono savivaldybės viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius	307	251	-56
Iš jų regos neįgaliųjų	4	5	+1
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. savanoriai	99	74	-25
Garsinių leidinių išduotis	25	62	+37
Trakų rajono viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius		461	
Iš jų regos neįgaliųjų	6	4	-2
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
1. savanoriai	295	285	-10
Garsinių leidinių išduotis	251	208	-43
Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius			
Iš jų regos neįgaliųjų			
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
Garsinių leidinių išduotis			
Visagino viešoji biblioteka			
Bendras negalią turinčių ir senyvo amžiaus vartotojų skaičius		8	
Iš jų regos neįgaliųjų			
<u>Vartotojus namuose aptarnauja</u>			
Garsinių leidinių išduotis			

2 lentelė. Garsinių leidinių išduotis regėjimo negalią turintiems vartotojams savivaldybių VB 2016 m.

PASTABA:

- Stulpelyje „Bendras vartotojų skaičius“ nurodytas **bendras** VB veiklos ataskaitose pateiktas skaičius, kurį sudaro konkrečios savivaldybės VB ir jos padalinių (miesto, kaimo filialų) vartotojų skaičiai (suma). Pvz., Šilutės VB ataskaitoje rašoma: „Savivaldybės viešųjų bibliotekų iš viso – 23: viešoji biblioteka – 1; miesto filialas – 1; miestelių filialai – 7; kaimo filialai – 14“.

Savivaldybių VB pavadinimas	Bendras vartotojų skaičius	Iš jų regos neįgaliųjų vartotojų skaičius /	Dokumentų išduotis, fiz. vnt.	Garsinių leidinių išduotis, fiz. vnt. / proc.
-----------------------------	----------------------------	---	-------------------------------	---

		proc. nuo visų vartotojų		nuo visų išduotų dokumentų
Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka	8 246	28 / 0,339	273 708	967 / 0,353
Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka	13 414		474 146	
Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka	8 825	33 / 0,373	262 403	401 / 0,152
Druskininkų savivaldybės viešoji biblioteka	6 845	6 / 0,087	133 351	108 / 0,080
Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka				
Ignalinos rajono savivaldybės viešoji biblioteka	5 215	9 / 0,172	189 783	633 / 0,333
Jurbarko rajono savivaldybės viešoji biblioteka	7 891	8 / 0,101	265 956	468 / 0,175
Kazlų Rūdos savivaldybės viešoji biblioteka	2 964		96 196	
Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka	12 112	35 / 0,288	470 219	194 / 0,041
Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešoji biblioteka	7 717	3 / 0,038	242 411	79 / 0,032
Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka	6 164	4 / 0,064	7 152	14 / 0,195
Mažeikių rajono savivaldybės viešoji biblioteka Garsinių leidinių išduotis* (bendrai su leidiniais Brailio raštu)	7 964	10 / 0,125	184 039	561* / 0,304
Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka	5 367	5 / 0,093	166 896	179 / 0,107
Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka	7 298	24 / 0,328	296 334	187 / 0,063
Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešoji biblioteka	8 017	9 / 0,112	192 513	156 / 0,081
Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka	14 766	30 / 0,203	533 468	
Šakių rajono savivaldybės viešoji biblioteka	9 163	15 / 0,163	156 517	315 / 0,201
Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka	10 319	3 / 0,029	380 479	120 / 0,031
Širvintų rajono savivaldybės viešoji biblioteka	3 570	5 / 0,140	88 055	62 / 0,070
Trakų rajono viešoji biblioteka	9 183	4 / 0,043	331 321	208 / 0,062
Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka	9 260		242 293	
Visagino viešoji biblioteka	2 883		80 759	